

ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ

- Већу у одговарајућем саставу -

Одлуком Научно-стручног већа за друштвене и хуманистичке науке Универзитета у Нишу бр. 8/18-01-006/09-017 од 18.06.2009. године именована је Комисија за писање извештаја о пријављеним кандидатима на конкурс за избор наставника у звање редовни или ванредни професор за ужу Кривично-правну научну област, наставни предмет Правна медицина, на Правном факултету у Нишу, у саставу: др Ратко Ковачевић, неуропсихијатар, редовни професор Правног факултета у Бања Луци за предмет Правна медицина, др Бранислав Деновић, редовни професор Медицинског факултета у Нишу за предмет Судска медицина и др Војислав Ђурђић, редовни професор Правног факултета у Нишу.

На наведени конкурс објављен у листу „Службени гласник РС“ бр. 43 од 05.06.2009.г. благовремено се пријавио само др Зоран Ћирић, ванредни професор Правног факултета у Нишу.

Пошто су детаљно прегледали пријаву и поднете прилоге, Комисија подноси Већу у одговарајућем саставу Правног факултета у Нишу следећи

ИЗВЕШТАЈ

I - БИОГРАФСКИ ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

1. Лични и општи подаци

Др Зоран Ћирић рођен је 11. марта 1960.г. у Нишу. Држављанин је Републике Србије са пребивалиштем у Нишу. Запослен је на Правном факултету у Нишу као ванредни професор за ужу кривично-правну научну област, наставни предмет Правна медицина.

2. Подаци о научном и стручном усавршавању

Кандидат је завршио основну школу и гимназију у Нишу са одличним успехом. Медицински факултет у Нишу уписао је школске 1978/79. године, а дипломирао на медицинском одсеку Медицинског факултета у Нишу 13.02.1984.г. са просечном оценом 9,33. Испите из предмета Неуропсихијатрија и Судска медицина положио је са оценама 10 (десет).

Обавезни лекарски стаж обавио је у Клиничком центру у Ниш, а стручни испит за лекаре положио 28.01.1986.г.

Као лекар секундарац засновао је радни однос 15.12.1986.г. у Специјалној психијатријској болници у Г. Топоници. Специјализацију из Неуропсихијатрије започео је октобра 1988.г., а специјалистички испит из Неуропсихијатрије положио сам 19.06.1992.г. са одличним успехом.

Као лекар специјалиста неуропсихијатар радио је у Центру за судску психијатрију Специјалне психијатријске болнице у Г. Топоници, а у одређеном периоду обављао је и руководеће функције на радном месту.

Последиломске магистарске студије уписао је 1991.г. на Медицинском факултету у Нишу из области Неуропсихијатра-смер Психијатрија, где је 24. јула 1995.г. одбранио магистарски рад „КРИМИНОГЕНА ВРЕДНОСТ СУМАНУТИХ ИДЕЈА“ и тиме стекао академско звање магистра медицинских наука.

Докторску дисертацију „КЛИНИЧКЕ И ПСИХО-СОЦИЈАЛНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ СХИЗОФРЕНИХ БОЛЕСНИКА ИЗВРШИЛАЦА КРИВИЧНИХ ДЕЛА“ обранио је 12. јануара 1999.г. на Медицинском факултету у Нишу и стекао академско звање доктора медицинских наука.

Од 1. јуна 1996.г. па до 2007.г. обављао је и послове лекара специјалисте неуропсихијатра Клинике за заштиту менталног здравља Клиничког центра у Нишу по основу уговора о допунском раду.

Кандидат је Решењем Министарства правде Републике Србије из 1993.г. уврштен у регистар сталних судских вештака за област неуропсихијатрија и обавља послове судског вештака по одређењу правосудних органа. Ове активности обављао је и у току рада у Клиници за заштиту менталног здравља у Нишу, као члан експертног тима ове установе.

Од 2004.г., а на основу одлука Савета Медицинског факултета у Нишу, је стални члан Судско-психијатријског одбора Факултета, као највишег стручног тела за обављање вештачења из ове области.

У периоду од 1998. до 2002.г. био је члан редакције часописа „ПСИХОЛОГИЈА ДАНАС“. Од почетка објављивања (2004.г.) бугарског часописа за психијатрију „Рецептор“ члан је редакционог одбора (Editorial board) овог часописа.

3. Професионална каријера

Своју професионалну каријеру др Зоран Ћирић започео је на Правном факултету у Нишу 1. новембра 1994.г. када је засновао радни однос у звању асистента приправника за предмет Правна медицина. У звање асистента изабран је 01.10.1996.г. и у том звању био до 30.11.1999.г.

Након одбране докторске дисертације кандидат је изабран у звање доцента на Правном факултету у Нишу за предмет Правна медицина 01.12.1999.г., а новембра 2004.г. изабран је у звање ванредног професора за ужу кривично-правну научну област-наставни предмет Правна медицина, у ком звању се и данас налази.

4. Остали релеватни биографски подаци

Кандидат је показао и значајну активност и ван своје научне насравне и професионалне делатности.

Био је члан Управног одбора Клиничког центра у Нишу у периоду од 2001.-2004.г., члан Етичког комитета Клиничког центра у Нишу од 2005.-2007.г., а од 2004.г. је председник Управног одбора Завода за судску медицину у Нишу.

У склопу активности на Универзитету у Нишу др Зоран Ћирић био је члана Савета Универзитета у Нишу у периоду од 2004.-2006.г., а од 2007.г. је члан Комитета за професионалну етику Универзитета у Нишу.

Кандидат је од 2006.г. на функцији председника актива психијатара Српског лекарског друштва-подружница Ниш, а од 2005.г. је члан Председништва Психијатријске секције Српског лекарског друштва. Члан је и Управног одбора „Српског удружења за судску психијатрију“ од оснивања овог удружења.

До сада је у више наврата учествовао и у активностима којима су у јавности популаризована питања из области Психијатрије и Судске психијатрије, како у медијским промоцијама, тако и у активностима на трибинама у организацији разних удружења или студентских организација. У склопу тога, приликом обележавања Дана универзитета у Нишу био је предавач на трибини на тему афективних поремећаја у организацији Савеза студената универзитета у Нишу

II - ПРЕГЛЕД И МИШЉЕЊЕ О НАУЧНОМ И ИСТРАЖИВАЧКОМ РАДУ КАНДИДАТА

1. Преглед научних и стручних радова

У својој професионалној каријери др Зоран Ћирић је написао, објавио и саопштио следеће научне и стручне радове.

А) УЦБЕНИЦИ, МОНОГРАФИЈЕ И ПУБЛИКАЦИЈЕ:

1. Аутор поглавља „Неурозе“ и „Период малолетништва“ у уџбенику „СУДСКА ПСИХИЈАТРИЈА“, аутора Проф. Др Божидара Крстића, СКЦ Ниш, 1996.

2. **Ћирић, З.:** ОСНОВИ СУДСКЕ ПСИХИЈАТРИЈЕ, *Vona fides*, Ниш, 2004.g. - уџбеник, који је одлуком Наставно-научног већа Правног факултета уврштен у обавезну литературу за предмет Правна медицина.

3. **Ћирић Зоран и Димитријевић Бојана:** ОСНОВИ СУДСКЕ ПСИХИЈАТРИЈЕ И СУДСКЕ ПСИХОЛОГИЈЕ, Студентски културни центар Ниш, 2009. (Одлуком Наставно-научног већа Правног факултета у Нишу усвојене су позитивне рецензије рукописа уџбеника и одобрено да се уџбеник објави и уврсти у обавезну литературу за предмете Правна медицина и Судска психологија, извршена каталогизација уџбеника и издавач је дао потврду да је уџбеник у штампи у штампарији СВЕН Ниш-тираж уџбеника 300 примерака).

4. **Петровић Душан и Ћирић Зоран:** БОЛЕСТИ ЗАВИСНОСТИ-КЛИНИЧКИ И СУДСКО-ПСИХИЈАТРИЈСКИ АСПЕКТ, Графопромет, Параћин, 2007. (Зоран Ћирић је аутор поглавља Судско-психијатријски аспект болести зависности, стр.61-100.)

5. **Петровић Душан (ур.) и сар.:** АЛКОХОЛИЗАМ И НАРКОМАНИЈЕ, Златна књига, Јагодина, 2008. (Зоран Ћирић аутор поглавља монографије *Судско-психијатријски аспект поремећаја изазваних (зло) употребом алкохола (стр.75-90) и Судско-психијатријски аспект менталних поремећаја и поремећаја понашања због употребе дрога (стр.177-184).*

Б) ОБЈАВЉЕНИ И САОПШТЕНИ НАУЧНИ И СТРУЧНИ РАДОВИ

1. *Ђурић, З., Јолић, М. Јолић, С., Крстић, Б.*: МЕРЕ БЕЗБЕДНОСТИ ЛЕЧЕЊА НА СЛОБОДИ, Девети конгрес психијатара Југославије, Београд, окторбар, 1992. (резиме објављен у зборнику резимеа)
2. *Ђурић, З., Серафимовић, С.*: АНТРОПЛОШКЕ И СОЦИО-ПСИХИЈАТРИЈСКЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ ИЗВРШИЛАЦА КРИВИЧНИХ ДЕЛА НА МЕРАМА БЕЗБЕДНОСТИ ОБАВЕЗНОГ ПСИХИЈАТРИЈСКОГ ЛЕЧЕЊА И ЧУВАЊА У ЗДРАВСТВЕНИМ УСТАНОВАМА, XXXIII Конгрес антрополошког друштва Југославије, Нови Сад, јун, 1994.г. (резиме објављен у Зборнику резимеа)
3. *Поповић, Б., Тончев, И., Серафимовић, С., Ђурић, З.*: ДЕПРЕСИВНИ БОЛЕСНИЦИ КАО ИЗВРШИОЦИ КРИВИЧНИХ ДЕЛА, XIII Тимочки медицински дани, Борско језеро, септембар, 1994.
4. *Тошић, М., Тошић, С., Ђурић, З.*: ОБАВЕЗНО ЛЕЧЕЊЕ АЛКОХОЛИЧАРА НА СЛОБОДИ КАО ЗАШТИТНА И РЕХАБИЛИТАЦИОНА МЕРА, Први Конгрес психијатара Македоније, Охрид, мај 1995. (резиме штампан у Македонском медицинском прегледу, супл, 19, 1995)
5. *Ђурић, З., Крстић, Б.*: ПРИЛОГ РАЗМАТРАЊУ КОНЦЕПТА ДРУШТВЕНЕ ОПАСНОСТИ МЕНТАЛНО БОЛЕЛИХ ИЗВРШИЛАЦА КРИВИЧНИХ ДЕЛА, Први Конгрес психијатара Македоније, Охрид, мај 1995. (резиме штампан у Македонском медицинском прегледу, супл, 19, 1995)
6. *Ђурић, З., Видојковић, П.*: ЗНАЧАЈ ПАРАНОИДНИХ СУМАНУТИХ ИДЕЈА У ДЕТЕРМИНИСАЊУ КРИМИНАЛНЕ АКТИВНОСТИ СХИЗОФРЕНИХ БОЛЕСНИКА, Први Конгрес психијатара Македоније, Охрид, мај 1995. (резиме штампан у Македонском медицинском прегледу, супл, 19, 1995)
7. *Јевтић-Гвозденовић, М., Сенић, В., Ђурић, З. (ментор рада)*: УЛОГА МЕДИЦИНСКОГ ТЕХНИЧАРА У ОТКРИВАЊУ И ТРЕТМАНУ ЕКСТРАПИРАМИДАЛНИХ МАНИФЕСТАЦИЈА КОД БОЛЕСНИКА НА НЕУРОЛЕПТИЧКОЈ ТЕРАПИЈИ, Конгрес здравствених радника Југославије са међународним учешћем, Херцег Нови, јуни, 1995. (резиме штампан у зборнику резимеа)
8. *Ђурић, З., Крстић, М., Тошић, С.*: АЛКОХОЛИЗАМ КОД ОСУЂЕНИКА ИЗВРШИЛАЦА УБИСТВА У КПД НИШ, Југословенски конгрес о алкохолизму и наркоманији са међународним учешћем и Конференција балканских земаља о алкохолизму и наркоманији, Београд, септембар, 1995. (резиме штампан у зборнику резимеа)
9. *Тошић, М., Тошић, С., Серафимовић, С., Ђурић, З.*: АЛКОХОЛИЗАМ И МЕРЕ БЕЗБЕДНОСТИ ОБАВЕЗНОГ ЛЕЧЕЊА НА СЛОБОДИ, Југословенски конгрес о алкохолизму и наркоманији са међународним учешћем и Конференција балканских земаља о алкохолизму и наркоманији, Београд, септембар, 1995. (резиме штампан у зборнику резимеа)

10. *Ђурић, З., Вукадиновић, Д., Вукадиновић, С., Ђурић, В.:* КЛИНИЧКЕ И СОЦИО-ДЕМОГРАФСКЕ ОСОБИТОСТИ КОД ПОКУШАЈА СУИЦИДА ХЕМИЈСКИМ СРЕДСТВИМА, X Конгрес психијатара Југославије са међународним учешћем, постер сесија, Ниш, октобар 1995. (резиме објављен у Зборнику резимеа)
11. *Ђурић, З., Костић, М.:* ЗЛОУПОТРЕБА ДРОГА И АЛКОХОЛА МЕЂУ УЧЕНИЦИМА НИШКИХ ШКОЛА - АКТУЕЛНИ ТРЕНУТАК, Југословенски симпозијум о савременим аспектима у етиологији и терапији алкохола и дрога. октобар, Даниловград, 1996.
12. *Ђурић, З., Видојковић, П.:* ФОРЕНЗИЧКИ И ВИКТИМОЛОШКИ АСПЕКТ КРИМИНАЛИТЕТА СХИЗОФРЕНИХ ПАЦИЈЕНАТА, Међународна конференција о терапијским стандардима психијатријских болести-пленарна сесија, Варна. Октобар, 1996. (резиме објављен у Зборнику резимеа)
13. *Ђурић, З., Тошић, С., Сибиновић, В.:* ПСИХОПАТОЛОШКЕ МАНИФЕСТАЦИЈЕ НАКОН ХИСТЕРЕКТОМИЈЕ, Међународна конференција о терапијским стандардима психијатријских болести, Варна. Октобар, 1996. (резиме објављен у Зборнику резимеа)
14. *Тошић, С., Вукић, Д., Поповић, В., Поповић, И., Ђурић, З.:* АФЕКТИВНИ ПОРЕМЕЋАЈИ МЕЂУ ХОСПИТАЛИЗОВАНИМ ПАЦИЈЕНТИМА КОЈИ БОЛУЈУ ОД МАЛИГНИХ ТУМОРА, Међународна конференција о терапијским стандардима психијатријских болести, Варна. Октобар, 1996. (резиме објављен у Зборнику резимеа)
15. *Тошић, С., Сибиновић, В., Ђурић, З.:* ВРСТА ТЕРАПИЈЕ И СЕКСУАЛНО ФУНКЦИОНИСАЊЕ КОД БОЛЕСНИЦА СА ТУМОРИМА ГЕНИТАЛНИХ ОРГАНА, Међународна конференција о терапијским стандардима психијатријских болести, Варна. Октобар, 1996. (резиме објављен у Зборнику резимеа)
16. *Тошић, С., Ђурић, З., Сибиновић, В.:* ДЕПРЕСИЈА КАО ФАКТОР СУИЦИДАЛНОГ РИЗИКА, Међународна конференција о терапијским стандардима психијатријских болести, Варна. Октобар, 1996. (резиме објављен у Зборнику резимеа)
17. *Ђурић, З., Крстић, Б., Серафимовић, С.:* ПСИХИЈАТРИЈСКИ АСПЕКТ ДРУШТВЕНЕ ОПАСНОСТИ МЕНТАЛНО БОЛЕЛИХ ДЕЛИНКВЕНАТА, Енграми, 18, 1-2, 97-103, 1996.
18. *Серафимовић, С., Ђурић, З., Поповић, В., Михајловски, Љ.:* ПРИНЦИПИ САВРЕМЕНЕ СУДСКО-ПСИХИЈАТРИЈСКЕ ЕКСПЕРТИЗЕ, Енграми, 18, 1-2, 91-95, 1996.
19. *Ђурић, З., Серафимовић, С., Поповић, В.:* МОГУЋНОСТИ ТРЕТМАНА АЛКОХОЛИЧАРА КРОЗ СИСИТЕМ МЕРА БЕЗБЕДНОСТИ, Енграми, 18, 1-2, 131-135, 1996.

20. *Серафимовић, С., Поповић, В., Ђурић, З., Михајловски, Љ.*: ОБАВЕЗНО ЛЕЧЕЊЕ АЛКОХОЛИЧАРА У СПЕЦИЈАЛНОЈ ПСИХИЈАТРИЈСКОЈ БОЛНИЦИ, Енграми, 18, 1-2, 151-155, 1996.
21. *Ђурић, З., Богдановић, С.*: ПСИХОПАТСКЕ ЛИЧНОСТИ КАО ИЗВРШИОЦИ КРИВИЧНИХ ДЕЛА, Први македонски симпозијум из судске психијатрије, Охрид, јуни, 1997. (Зборник резимеа)
22. *Ђурић, З., Видојковић, П.*: ПРОБЛЕМИ ПСИХИЈАТРИЈСКОГ ВЕШТАЧЕЊА СТАЊА АЛКОХОЛИСАНОСТИ, Први македонски симпозијум из судске психијатрије, Охрид, јуни, 1997. (Зборник резимеа)
23. *Видојковић, П., Ђурић, З.*: УПОТРЕБА БЕНЗОДИАЗЕПИНА КОД СТУДЕНТСКЕ ПОПУЛАЦИЈЕ, Годишња конференција Бугарске психијатријске асоцијације, Софија, септембар, 1997.
24. *Ђурић, З., Видојковић, П.*: ЛЕГАЛНИ И ЕТИЧКИ ПРОБЛЕМИ У ЛЕЧЕЊУ МЕНТАЛНО БОЛЕЛИХ ЛИЦА-НОВИ ТРЕНДОВИ И ПЕРСПЕКТИВЕ, Годишња конференција Бугарске психијатријске асоцијације, Софија, септембар, 1997.
25. *Ђурић, З.*: АГРЕСИЈА И АГРЕСИВНОСТИ, Психологија данас, 4, 13-15, 1998.
26. *Ђурић, З.*: НАРКОМАНИЈА У СУДСКОЈ ПСИХИЈАТРИЈИ, Психологија данас, 5, 31-33, 1999.
27. *Ђурић, З., Илић, Б., Миљковић, С.*: CLINICAL AND PSYCHOSOCIAL FACTORS OF HOMICIDAL BEHAVIOR OF SCHIZOPHRENIC PATIENTS (КЛИНИЧКИ И ПСИХОСОЦИЈАЛНИ ФАКТОРИ ХОМИЦИДАЛНОГ ПОНАШАЊА СХИЗОФРЕНИХ БОЛЕСНИКА), Годишња конференција Бугарске психијатријске асоцијације, Софија, септембар, 1999.
28. *Илић, Б., Ђурић, З., Миљковић, С.*: THE DRUG ABUSERS VALUE SYSTEM (ВРЕДНОСНИ СИСТЕМ ЗАВИСНИКА ОД ДРОГА), Годишња конференција Бугарске психијатријске асоцијације, Софија, септембар, 1999.
29. *Ђурић, З., Миљковић, С., Николић, Г., Илић, Б., Лазаревић, Д.*: НЕКА ПСИХИЈАТРИЈСКО-ПРАВНА И ЕТИЧКА ПИТАЊА ПРИНУДНЕ ХОСПИТАЛИЗАЦИЈЕ, XI конгрес психијатара Југославије, Врњачка Бања, јун, 2000. (резиме штампан у Зборнику резимеа).
30. *Ђурић, З., Илић, Б., Миљковић, С., Жикић, О.*: ФАКТОРИ КРИМИНОГЕНОСТИ СХИЗОФРЕНИХ БОЛЕСНИКА, XI конгрес психијатара Југославије, Врњачка Бања, јун, 2000. (резиме штампан у Зборнику резимеа).
31. *Ђурић, З., Тошић, М., Тошић, С., Трајановић, Љ.*: ПСИХИЈАТРИЈСКО ВЕШТАЧЕЊЕ У ПОСТУПЦИМА ЛИШАВАЊА ПОСЛОВНЕ СПОСОБНОСТИ, XI конгрес психијатара Југославије, Врњачка Бања, јун, 2000. (резиме штампан у Зборнику резимеа).

32. *Николић, Г., Ђирић, З., Стевановић, М.*: ПСИХИЧКИ ПОРЕМЕЋАЈИ У ДЕРМАТОЛОГИЈИ, XI конгрес психијатара Југославије, Врњачка Бања, јун, 2000. (резиме штампан у Зборнику резимеа).
33. *Миљковић, С., Илић, Б., Ђирић, З.*: ТЕОРИЈЕ АГРЕСИВНОСТИ, Насиље и кривична одговорност (правно-медицински аспект агресивног понашања и његовог сузбијања, Српско удружење за кривично право, Копаоник, март, 2001. (рад штампан у Зборнику радова).
34. *Ђирић, З., Николић, Г., Илић, Б.*: АГРЕСИВНОСТИ И ДЕЛИНКВЕНТНО ПОНАШАЊЕ КОД МЕНТАЛНИХ ПОРЕМЕЋАЈА, Насиље и кривична одговорност (правно-медицински аспект агресивног понашања и његовог сузбијања, Српско удружење за кривично право, Копаоник, март, 2001. (рад штампан у Зборнику радова).
35. *Ђирић, З., Илић, Б., Николић, Г.*: РАТНИ ПСИХОТРАУМАТИЗАМ, СУДСКО-ПСИХИЈАТРИЈСКИ АСПЕКТ, Конгрес ратне медицине са међународним учешћем (ратне и поратне последице), Бања Лука, мај, 2001. (рад штампан у Зборнику радова).
36. *Николић, Г., Ђирић, З., Илић, Б., Миленковић, Т.*: ПСИХИЧКИ ПОРЕМЕЋАЈИ У РАТНИМ УСЛОВИМА-НАШЕ ИСКУСТВО, Конгрес ратне медицине са међународним учешћем (ратне и поратне последице), Бања Лука, мај, 2001. (рад штампан у Зборнику радова).
37. *Јовановић, А., Вучковић, Н., Ковачевић, Р., Ђирић, З.*: STATE OF ART IN THE FIELD OF FORENSIC PSYCHIATRY IN SERBIA, (СТАЊЕ СУДСКЕ ПСИХИЈАТРИЈЕ У СРБИЈИ), Симпозијум Судска психијатрија-Прва конференција југоисточне Европе, Свети Стефан, октобар, 2001. (рад штампан у Зборнику радова).
38. *Ђирић, З.*: ФОРЕНЗИЧКИ ТРЕТМАН ЖРТАВА ПОРОДИЧНОГ НАСИЉА, Правом против насиља, Зборник радова, 139-146, Ниш, 2002.
39. *Ђирић, З., Стојановић, Н.*: НЕКЕ ДИЛЕМЕ ОКО ПОНИШТАЈА УГОВОРА О ДОЖИВОТНОМ ИЗДРЖАВАЊУ, Правни живот, 10, II, 607-619, Београд, 2002.
40. *Ђирић, З.*: СУДСКО-ПСИХИЈАТРИЈСКА ВЕШТАЧЕЊА У ПОСТУПКУ ЛИШЕЊА ПОСЛОВНЕ СПОСОБНОСТИ-ТЕОРИЈСКИ АСПЕКТ И ПРАКТИЧНА ИСКУСТВА, Двадесет година Закона о ванпарничном поступку, Правни факултет Ниш, Зборник радова, 121-129, Ниш, мај, 2003.
41. *Ђирић, З., Миљковић, С., Костић, М., Лазаревић, Д.*: КОНЦЕПТ ОПАСНОСТИ У СУДСКОЈ ПСИХИЈАТРИЈИ (CONCEPT OF DANGEROUSNESS IN FORENSIC PSYCHIATRY), Пета национална конференција Бугарске психијатријске асоцијације са међународним учешћем, Пловдив, април, 2004. (резиме рада штампан у зборнику резимеа).
42. *Ђирић, З., Трајановић, Љ., Николић, Г., Илић, Б.*: РАТНИ ПСИХОТРАУМАТИЗАМ У СУДСКО-ПСИХИЈАТРИЈСКОЈ ТЕОРИЈИ И

ПРАКСИ (War psychotrauma in forensic psychiatric theory and practice), Пета национална конференција Бугарске психијатријске асоцијације са међународним учешћем, Пловдив, април, 2004. (резиме рада штампан у зборнику резимеа).

43. **Костић, М., Ђурић, З., Илић, Б.:** ВИКТИМОЛОШКИ АСПЕКТ ЈУВЕНИЛНОГ ПАРИЦИДА (Victimological aspekt od juvenile paricid), Пета национална конференција Бугарске психијатријске асоцијације са међународним учешћем, Пловдив, април, 2004. (резиме рада штампан у зборнику резимеа).

44. **Ђурић, З., Миљковић, С., Илић, Б., Лазаревић, Д.:** НЕКЕ ЗНАЧАЈНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ СУДСКО-ПСИХИЈАТРИЈСКЕ ПРОЦЕНЕ И ЛИЧНИ АТРИБУТИ ВЕШТАКА ПСИХИЈАТРА, Трећи Конгрес психијатара Републике Македоније са међународним учешћем, Охрид, октобар, 2004. (резиме објављен у Зборнику резимеа)

45. **Ђурић, З., Николић, Г., Трајановић, Љ., Арсенијевић, В.:** ЗНАЧАЈ АФЕКТИВНИХ СТАЊА И РАЗДРАЖЕЊА У ФОРЕНЗИЧКОЈ ТЕОРИЈИ И ПРАКСИ, Трећи Конгрес психијатара Републике Македоније са међународним учешћем, Охрид, октобар, 2004. (резиме објављен у Зборнику резимеа)

46. **Николић, Г., Ђурић, З., Миљковић, С.:** АНКСИОЗНОСТ ПОСЛЕ АКУТНОГ ИНФАРКТА МИОКАРДА, Трећи Конгрес психијатара Републике Македоније са међународним учешћем, Охрид, октобар, 2004. (резиме објављен у Зборнику резимеа)

47. **Арсенијевић, В., Радивојевић, В., Ђурић, З., Илић, Б.:** ПРЕВЕНЦИЈА ХИВ ИНФЕКЦИЈЕ КОД ЗАВИСНИКА ОД ДРОГА У НИШУ-постер сесија, Трећи Конгрес психијатара Републике Македоније са међународним учешћем, Охрид, октобар, 2004. (резиме објављен у Зборнику резимеа)

48. **Ђурић, З.:** СУДСКО-ПСИХИЈАТРИЈСКИ АСПЕКТ ОДРЕДБИ О УРАЧУНЉИВОСТИ И МЕРАМА БЕЗБЕДНОСТИ У НОВОМ КРИВИЧНОМ ЗАКОНИКУ СРБИЈЕ, Правни факултет Ниш, Функционисање правног сиситема Републике Србије, мај, 2006. (Зборник резимеа).

49. **Ђурић, З., Костић, М., Кнежевић, С., Ђурђић, В.:** АЛТЕРНАТИВНЕ КРИВИЧНЕ САНКЦИЈЕ У КРИВИЧНОМ ЗАКОНИКУ СРБИЈЕ (*Alternative criminal sanctions in the serbian criminal code*), XXII Конгрес асоцијације психијатара подунавских земаља, Албена, Бугарска, октобар, 2006. (Зборник резимеа, 30-31)

50. **Костић, М., Ђурић, З., Вилић Константиновић, С., Николић, Г.:** НАСИЈЕ У ПОРОДИЦИ-ДВА МЕТОДА ПРАВНЕ ЗАШТИТЕ У СРБИЈИ (*Domestic violence-two methods of judicial protection in Serbia*), XXII Конгрес асоцијације психијатара подунавских земаља, Албена, Бугарска, октобар, 2006. (Зборник резимеа, 22)

51. **Николић, Г., Миљковић, С., Ђурић, З.:** АНКСИОЗНОСТ КОД КОРОНАРНИХ БОЛЕСНИКА (*Anxiety in coronary patients*), XXII Конгрес асоцијације психијатара подунавских земаља, Албена, Бугарска, октобар, 2006. (Зборник резимеа, 34)

52. *Lazarevic, D., Miljkovic, S., Ciric, Z.: Aggressiveness in sexual offenders*, Receptor-Bulgarian Journal of Psychiatry, 2, 2, 17-22, 2005.-R 61
53. *Nikolic, G., Miljkovic, S., Ciric, Z., Trajanovic, Lj: Personality of coronary patients*, Receptor-Bulgarian Journal of Psychiatry, 2, 3, 16-20, 2005.-R 61
54. *Zikic, O., Ciric, Z., Tosic-Golubovic, S., Trajanovic, L.J.: Dissociative and depersonalisation symptoms of anxious disorders*, Receptor-Bulgarian Journal of Psychiatry, 2, 4, 18-25, 2005.-R 61
55. *Ciric, Z., Kostic, M.: Psychiatric and victimological aspect of juvenile homicide (a special view of practise)*, Receptor-Bulgarian Journal of Psychiatry, 3, 1 23-26, 2006.-R 61
56. *Tosic-Golubovic, S., Miljkovic, S., Ciric, Z.: Psychopatological aspects of premenstrual syndrome*, Receptor-Bulgarian Journal of Psychiatry, 3, 1, 30-39, 2006.-R 61
57. **Ђурић, З.** : ВИКТИМИЗАЦИЈА ПСИХИЈАТРИЈСКИХ БОЛЕСНИКА, Темида, 10, 3, 3-10, Београд, 2007.-R 62
58. *Ignjatovic Ristic, D., Djokovic, D., Petrovic, D., Ciric, Z.: Penile self-mutilation - two cases in one family*, 2008, Psichiatria danubina (часопис на SCI листи часописа)
59. **Ђурић, З., Николић, Г., Миљковић, С., Тодоровић, Л.**: СУДСКО-ПСИХИЈАТРИЈСКИ АСПЕКТ ОДРЕДБИ О УРАЧУЊЛИВОСТИ У АКТУЕЛНОМ КРИВИЧНОМ ЗАКОНОДАВСТВУ СРБИЈЕ, XIII Конгрес удружења психијатара Србије са међународним учешћем, Београд, октобар, 2008.
60. **Миљковић, С., Ђурић, З., Николић, Г., Лазаревић, Д.**: МЕРЕ БЕЗБЕДНОСТИ ОБАВЕЗНОГ ПСИХИЈАТРИЈСКОГ ЛЕЧЕЊА НА СЛОБОДИ, XIII Конгрес удружења психијатара Србије са међународним учешћем, Београд, октобар, 2008.
61. **Тодоровић, Л., Ђурић, З.**: НЕУРОЛИНГВИСТИЧКА ПСИХОТЕРАПИЈА (НЛПт) У ЛЕЧЕЊУ ПСИХОГЕНИХ ГЛАВОБОЉА-САЗНАЊА, ИСКУСТВА, ИЗАЗОВИ, XIII Конгрес удружења психијатара Србије са међународним учешћем, Београд, октобар, 2008.
62. **Николић, Г., Миљковић, С., Стојковић, А., Манојловић, С., Ђурић, З., Жикић, О., Вучуревић, М.**: УТИЦАЈ ПСИХОЛОШКИХ И КОРОНАРНИХ ПАРАМЕТАРА НА РЕХАБИЛИТАЦИЈУ КОРОНАРНИХ БОЛЕСНИКА, Српски архив (Потврда бр.130/08 о одобравању за штампу од 15.4.2009.), Београд (часопис на med-line листи часописа)
63. **Николић, Г., Тасић, И., Манојловић, С., Самарџић, Љ., Тошић, С., Ђурић, З.**: ПСИХИЈАТРИЈСКИ СИНДРОМИ УДРУЖЕНИ СА АТИПИЧНИМ БОЛОМ У ГРУДИМА, Војносанитетски преглед (часопис на SCI листи часописа)-потврда од 14.5.2009. да је рад прихваћен за штампу и да ће бити објављен у једном од наредних бројева.
64. **Ђурић, З.**: МЕРЕ БЕЗБЕДНОСТИ МЕДИЦИНСКОГ КАРАКТЕРА У АКТУЕЛНОМ КРИВИЧНОМ ЗАКОНОДАВСТВУ СРБИЈЕ-СУДСКО-

ПСИХИЈАТРИЈСКИ АСПЕКТ, Правни факултет у Нишу, Међународна научна конференција, Право Републике Србије и право Европске уније-стање и перспективе, Ниш, мај, 2009. (Зборник сажетака)

65. *Ђурић, З., Николић, Г., Изњатовић Ристић, Д.:* СУДСКО ПСИХИЈАТРИЈСКИ АСПЕКТ АФЕКТИВНИХ ПОРЕМЕЋАЈА, Социјална мисао, 62, 2, 61-74, Београд, 2009.-М 52

66. *Митић-Ранђеловић, Љ., Лазаревић, Д., Ђурић, З.:* СЕНЗОРНО ИНТЕГРАТИВНА ТЕРАПИЈА-НОВИ ПРИСТУП ПРОБЛЕМУ АУТИЗМА, IV Македонски психијатријски конгрес са међународним учешћем, Охрид, мај 2009. (Зборник резимеа)

67. *Лазаревић, Д., Митић-Ранђеловић, Љ., Ђурић, З.:* СХИЗОФРЕНИЈА И ПОРОДИЧНА ТЕРАПИЈА (ТЕШКОЋЕ И ОГРАНИЧЕЊА), IV Македонски психијатријски конгрес са међународним учешћем, Охрид, мај 2009. (Зборник резимеа)

68. *Ђурић, З., Димитријевић, Б., Митић-Ранђеловић, Љ., Николић, Г.:* НЕКИ ФАКТОРИ ВИКТИМИЗАЦИЈЕ У ПСИХИЈАТРИЈИ, IV Македонски психијатријски конгрес са међународним учешћем, Охрид, мај 2009. (Зборник резимеа)

69. *Костић, М., Ђурић, З., Димовски, Д.:* ЈУВЕНИЛНИ ХОМИЦИД-ПСИХИЈАТРИЈСКИ И ВИКТИМОЛОШКИ АСПЕКТ, IV Македонски психијатријски конгрес са међународним учешћем, Охрид, мај 2009. (Зборник резимеа)

70. *Николић, Г., Ђурић, З., Манојловић, С.:* АТИПИЧНИ БОЛ У ГРУДИМА КОД ПСИХИЈАТРИЈСКИХ ПАЦИЈЕНАТА (ATYPICAL CHEST PAIN IN PSYCHIATRIC PATIENTS)-Постер сесија, IV Македонски психијатријски конгрес са међународним учешћем, Охрид, мај 2009. (Зборник резимеа)

71. *Ђурић, З., Лазаревић, Д., Николић, Г., Кудмија Слијепчевић, М.:* СУДСКО ПСИХИЈАТРИЈСКИ ПРИСТУП ЕВАЛУАЦИЈИ ОПАСНОСТИ МЕНТАЛНО БОЛЕЛИХ ИЗВРШИЛАЦА КРИВИЧНИХ ДЕЛА (FORENSIC PSYCHIATRIC APPROACH IN EVALUATION OF DANGEROUSNESS OF MENTALLY ABNORMAL OFFENDERS)-Постер сесија, IV Македонски психијатријски конгрес са међународним учешћем, Охрид, мај 2009. (Зборник резимеа)

Уџбеници наведени под редним бројем 1. и 2., као и научни и стручни радови под редним бројем од 1-43. били су предмет оцене приликом избора кандидата у звање ванредног професора, а њихова оцена садржана је у извештају Комисије приликом избора кандидата у звање ванредног професора.

Након избора у звање ванредног професора кандидат је као аутор или коаутор објавио или изложио публикације, као и већи број научних и стручних радова, из разних медицинских области, али доминатно из области судске психијатрије, који ће у извештају бити приказани и анализирани.

2. Приказ научних и стручних радова након избора у звање ванредног професора

А) УЦБЕНИЦИ, МОНОГРАФИЈЕ И ПУБЛИКАЦИЈЕ:

1. *Ћирић Зоран и Димитријевић Бојана*: ОСНОВИ СУДСКЕ ПСИХИЈАТРИЈЕ И СУДСКЕ ПСИХОЛОГИЈЕ, Студентски културни центар Ниш, 2009. (Одлуком Наставно-научног већа Правног факултета у Нишу усвојене су позитивне рецензије рукописа уџбеника и одобрено да се уџбеник објави и уврсти у обавезну литературу за предмете Правна медицина и Судска психологија, извршена је каталогизација уџбеника и издавач је издао потврду да је уџбеник у штампи у штампарији СВЕН Ниш-тираж уџбеника 300 примерака).

Уџбеник „Основни судске психијатрије и судске психологије“ аутора др Зорана Ћирића и др Бојане Димитријевић биће штампан на 217 страна А-4 формата, с обзиром на усвојене позитивне рецензије од стране Наставно-научног већа Правног факултета у Нишу и извршену каталогизација уџбеника.

Уџбеник садржи две основне тематске целине, Судска психијатрија и Судска психологија, у којима су аутори презентовали основне и неопходне теоријске и практичне поставке потребне студентима права да савладају материју из ових области. На ова начин обезбеђена је додатна литература за спремање испита из ових предмета у оквиру основних и последипломских студија.

Тематску целину Судска психијатрија чине четири дела: Увод, Медицинска психологија и психопатологија, Судска психијатрија општи део-Ментални поремећаји и поремећаји понашања и Судска психијатрија специјални део.

Уводни део садржи детаљни приказ Судске психијатрије, као практичне гране психијатрије, представљање основа које се односе на судско психијатријско вештачење и правне институте који представљају граничну област између права и психијатрије. Ова материја је изложена у поглављима: Предмет и задаци судске психијатрије, Судско-психијатријско вештачење, Судско-психијатријски аспект урачунљивости, Судско-психијатријски аспект пословне способности и Судско-психијатријски аспект неимовинске штете. Осим основних елемената неопходних за упознавање и савладавање ове материје, у овим поглављима су дати и одређени критички приступи аутора у односу на неке законске формулације у наведеним областима и презентовани и одређени предлози за потпуније правно одређење наведених института. На тај начин аутори су створили и предуслове за боље разумевање између правника и психијатара.

Ово овом делу презентована су и пожељна обележја судско-психијатријског вештака, као и основни делови и обележја судско-психијатријске експертизе.

Део „Медицинска психологија и психопатологија“ односи се на психичке функције и њихове поремећаје. У њему су приказани сви психички процеси (интелектуално-сазнајни, емоционални и вољно-мотивациони), а у оквиру поглавља која се односе на свест, пажњу, опажање, мишљење, памћење, интелигенцију, осећајни живот човека, нагоне, вољу и вољну делатност и мотиве-Такође, презентована су и основна теоријска одређења агресије и агресивности.

Осим нормопсихолошких својстава ових психичких процеса, детаљно су приказани и описани и њихови поремећаји, а посебан значај има приказ судско-психијатријских импликација тих поремећаја, како са становишта кривичног, тако и са становишта грађанског права. Применом адекватног дидактичког метода аутори су тако створили основне предуслове за стицање знања из ових области студентима основних и последипломских правних студија, као и онима који се баве практичним правосудним активностима.

Трећи део Судске психијатрије садржи приказ менталних поремећаја и поремећаји понашања, при чему вредност овом делу посебно даје њихово презентовање у складу са важећом међународном класификацијом болести. На предгледан начин презентовани су најзначајнији психијатријски ентитети и нозолошке категорије са становишта судске психијатрије, како са теоријског, тако и са практичног аспекта. При томе аутори за сваку приказану психијатријску категорију дају судско-психијатријски значај и импликације из ове области и то и са кривичноправног и са грађанскоправног становишта. Управо овај приступ даје посебан значај и вредност, како овој тематској целини, тако и уџбенику у целини.

Завршни део Судске психијатрије чини специјална форензичко психијатријска целина у којој су подрбно приказани ставови везани за судско-психијатријску активност у областима кривичног и грађанског права. Дат је подрбан приказ форензичке проблематике која се односи на извршиоце кривичних дела, процену њихове урачунљивости, кроз сагледавање стања душевног здравља и способности расуђивања и одлучивања. У склопу тога презентоване су и дилеме, полемичка разматрања неких сегментата из ове области, као предлоге за решавање повремених недоумица или неслагања на релацији између правника и психијатара. Кривично правни део садржи и елаборације судско-психијатријских питања везаних за сведоке и жртве кривичних дела, чиме се употпуњује судско-психијатријско сагледавање учесника кривичног поступка. У поглављу које се односи на судско-психијатријска вештачења у грађанском праву презентоване су различите области грађанског права у којима се обављају ова вештачења, а уз теоријске ставове приказани су и случајеви из праксе аутора, чиме је остварена илустрација теорије на практичном плану и дати модели решавања судско-психијатријских проблема у практичном раду. Последње поглавље овог дела уџбеника односи се на мере безбедности медицинског карактера, у коме су презентована решења из актуелног кривичног законодавства, а проблематика је сагледана и са судско-психијатријског становишта. Аутори дају и приказ критеријума за евалуацију опасности по околину и залажу се за стварање теоријских и практичних стандарда у овој области, чиме посредно указују на проблеме и неуједначеност који постоје у овој области и предлажу решења за превазилажење ових околности.

Друга тематска целина уџбеника је Судска психологија, која садржи следеће делове: Форензичка и судска психологија, Психологија судског поступка, Карактеристике судског психолога и Примена психологије у судској процедури.

Део „Форензичка и судска психологија“ садржи општа појмовна одређења Форензичке и Судске психологије. У овом поглављу наведене су њихове основне одреднице, а и поред значајних сличности међу њима, приказани су и елементи који их диференцирају. Дат је и приказ односа психологије и права и њихове

епистемиолошке разлике, чиме се указује на сложен и динамички међу однос ових наука. Детаљно су приказане методе судске и форензичке психологије, укључујући натуралистичке методе, приказом посматрања и интервјуа, као основних у овој области. Посебно поглавље односи се на психотехничке методе, у оквиру кога су презентоване основне карактеристике самопосматрања, методе испитивања интелигенције, и то како општих интелектуалних способности, тако и фактора социјалне и емоционалне интелигенције. Тиме је остварен и приказ три базична модела функционисања личности, њен интелектуални, емоционални и социјални ниво, што своју примену налази како у клиничким, тако и у судско-психолошким експлорацијама. Поглавље садржи и приказ метода процене и испитивања болесних феномена, преко приказа тестова за евалуацију органских промена мозга, општих скала процене болесних феномена и социометријских метода.

У делу „Судско-психолошко вештачење“ на јасан, дидактички прихватљив и методолошки адекватан начин наведена су основна обележја судско-психолошког вештачења, као врсте доказне радње у судском поступку, којим се дају стручна мишљења о одређеним питањима из домена психологије. Наглашено је да само вештачење зависи од природе и карактеристика судског поступка, а аутори посебно истичу да прецизирање задатака судском психологу треба детаљно да изврши орган који води поступак. Приказано је и у којим све оквирима се крећу могућности форензичке психологије да пружи квалитетну стручну помоћ суду у утврђивању чињеничног стања из ове области. У склопу тога, у посебном поглављу, је операционализована улога судског психолога, при чему су коришћени валидни теоријски извори и практична искуства из правосудне активности.

У оквиру „Психологије судског поступка“ презентоване су основне карактеристике из ове области и дат приказ историјских поставки да се судски поступак сагледава и са овог становишта. У следећим поглављима посебна пажња усмерена је на приказ и одређење исказа у судском поступку, презентоване су врсте исказа, са детаљним освртом на принципе испитивања и оцене исказа са психолошког становишта. Детаљно су приказани основни постулати за психолошко сагледавање поузданости исказа и при томе наведено да на ово утичу разни елементи оригиналне ситуације у којој је извршен деликт, психолошке карактеристике особе која даје исказ, као и начина на који се исказ узима. Посебна пажња посвећена је психолошким карактеристикама личности која даје исказ, али и утицају одређених предрасуда и стереотипа и приказани практични примери када ове околности могу утицати на садржај исказа очевидаца критичних догађаја. У склопу тога истакнуто је да при евалуацији исказа треба имати на уму и ове околности, а све у циљу добијања и утврђивања објективних околности везаних са конкретну ситуацију која је од интереса за суд. Сагледавање исказа приказано је и кроз примену формалних и неформалних облика испитивања, одређено је шта је то исказ из „прве“ и исказ из „друге“ руке, као облици извора података којима се процењује подобност особе за валидно давање исказа. У посебном одељку указано је и на значај постављања сугестивних питања и на потенцијалну могућност да иста у извесној мери „криве“ тачност исказа, а у оквиру тога приказани су и начини којима се могу превазићи ове ситуације. У склопу тога дат је и значајан број примера из праксе, како би се свеобухватно приказале ове ситуације и проблеми који при томе могу настати.

На ово поглавље се, између осталог и због проблема који су наведени, надовезује поглавље о начелима испитивања и оцене исказа, са детаљним приказом методолошких поступака који се у овој области примењују.

У следећим поглављима овог дела посебна пажња посвећена је изказу малолетних лица (укључујући и децу), специфичности које у овом домену постоје и дати предлози за превазилажење тешкоћа које актуелно постоје у овој области. Надаље је сагледана позиција сведока и њен утицај на исказа сведока у судском поступку, наглашавајући психолошке околности које на исти утичу.

Следеће значајно поглавље представља „Мишљење вештака психолога“, у коме су приказани предуслови за обављање вештачења и формирање судско-психолошке експертизе. Наведено је да неки од њих зависе од самог органа који води поступак (начин одређења вештачења, формулација предмета вештачења и одређивање затака за вештака, као и обезбеђивање услова да се вештачење квалитетно обави), а да су неки у зависности од самог става вештака психолога, подробности и адекватности његовог ангажовања у овим доказним радњама, чиме је истакнуто да процес вештачења и израда налаза и мишљења психолога зависи од бројних и различитих фактора. Део о мишљењу вештака психолога садржи детаљни приказ његових компоненти, као што су професионални подаци у оквиру којих се јасно и детаљно наводе елементи и формалног испитивања и неформалне клиничке процене. При томе, истиче се, да мишљење вештака треба да садржи свеобухватан, објективан и релевантан приступ и да су утврђени подаци презентовани прегледно и систематично.

На крају овог дела разматрају се легална, етичка и професионална питања која се појављују у судско-психолошком експертном поступку, а приказане су и основне разлике између клиничког психолошког испитивања и судско-психолошког експертног поступка на стручном и етичком плану.

Седми део уџбеника носи наслов „Карактеристике судског психолога“. У његовим почетним деловима презентовани су основни квалитети и карактеристике које вештак психолог треба да поседује, укључујући стручно и животно искуство, толерантност, моралне квалитете, креативност и склоност примене интегративног приступа у сагледавању проблематике која се пред вештаке психологе поставља. У оквиру одређења статуса судског психолога, осим процесних правних одређења, посебно су истакнути следећи елементи који исти одређују: едукација, клиничко искуство, став и држање у току судског поступка, створена репутација и искуство у судским активностима. Као значајне и неопходне особине судског психолога за обављање ове сложене делатности аутори истичу: припремљеност, тачност процене, концизност и разумљивост у излагању добијених резултата и налаза, флексибилност и самоконтролу. Тиме ово поглавље значајно доприноси стварању стандарда за формирање будућих кадрова у овој области и, наравно, ствара предуслове за квалитетно обављање судско-психолошких експертних поступака.

Завршни део уџбеника односи се на примену психологије у судској процедури. У склопу тога наведени су сви потенцијални случајеви и околности у судским поступцима у којима се може тражити стручна помоћ од вештака психолога, било самостално, било у склопу тимског сагледавања са судским психијатром. Овај део садржи савремене поставке и одређења, која се у значајној мери разликују од ранијих поставки, увођењем у делокруг рада и вештачења у

домену повреда права личности, разних облика дискриминација, уључујући и мобинг, сексуално злостављање и др., што је добило и своје законске оквире у кривичном законодавству, али и у неким грађанско правним актима. Посебно детаљно и свеобухватно обрађена је проблематика везана за психолошку процену извршилаца кривичних дела, етиологију криминалног понашања, уз потенцирање приказа личних психолошких својстава извршилаца кривичних дела. Значајно поглавље представља приказ малолетничке делинкенције и психолошких фактора који је узрокују или доприносе њеном настанку, чиме се стварају и претпоставке за благовремену превенцију и рехабилитацију и ресоцијализацију ових особа. У оквиру овога подрбно су приказане теоријске поставке испољавања агресивности код делинквената, па и оних из дела малолетничке популације, што је посебна вредност ове публикације.

Посебно поглавље односи се на анализу мотива криминалног понашања. Осим прелиминарног одређења појма мотива, поглавље садржи одређење криминалних мотива, њихову систематизацију, као и уплив појединих криминалних мотива на вршење одређених кривичних дела. При томе аутори истичу да се судска психологија бави овом проблематиком, али да у судском поступку треба прецизније да одреди само уколико су кривична дела или други правни послови проистекли из болесних мотива, док ће у ситуацијама када њих нема мотивацију понашања личности процењивати суд.

У односу на интервју са жртвама криминалног понашања посебно су приказане карактеристике ових активности у односу на вулнерабилне групе жртава, као што су деца, особе ниског нивоа интелектуалних способности или особе код којих је дошло до развоја органских менталних поремећаја.

На крају, посебна пажња посвећена је сагледавању и приказу елемената који опредељују поузданост исказа очевидаца, тј. сведока догађаја који су предмет судског поступка, као и могућностима злоупотребе судске психологије у правосудној активности. Кроз навођење већег броја илустративних примера дати су основи за лакше савладавање и препознавање ових околности, што ће посебно имати значаја у оспособљавању студената за практични рад.

Материја обухваћена уџбеником „Основи судске психијатрије и судске психологије“ аутора др Зорана Ћирића и др Бојане Димитријевић написана је јасно, прегледно и концизно, а истовремено и довољно свеобухватно за потребе едукације студената основних и последипломских студија на правном факултету за предмете Правна медицина и Судска психологија. По свом садржају уџбеник у потпуности одговара наставним програмима наведених предмета, а садржи и елементе који могу служити и у едукацији лекара, психолога и носилаца правосудних функција. Тиме што је ова материја изложена на савремен и дидактички прихватљив начин остварен је и педагошки циљ овог уџбеника.

Оно што уџбеник одликује је и то да је у њему готово по први пут на нашим просторима у једној публикацији јединствено изложена материја и из судске психијатрије и из судске психологије, што је до сада углавном био случај са иностраном литературом. У овом смислу се, дакле, може говорити и о добро изабраној тематици за приказивање и сагледавање у једном уџбенику.

Све наведене карактеристике овог уџбеника обезбеђују позитивну оцену од стране ове Комисије, а што су навели и рецензенти рукописа ове публикације.

2. *Петровић Душан и Ђирић Зоран: БОЛЕСТИ ЗАВИСНОСТИ-КЛИНИЧКИ И СУДСКО-ПСИХИЈАТРИЈСКИ АСПЕКТ*, Графопромет, Параћин, 2007. (Зоран Ђирић је аутор поглавља Судско-психијатријски аспект болести зависности, стр.57-100.)

Монографија „Болести зависности-клинички и судско-психијатријски аспект“ наведених аутора је публикација која се у садржајном смислу састоји из две тематске целине: - клиничког аспекта болести зависности, аутора др Душана Петровића и - судско-психијатријског аспекта ових болести аутора др Зорана Ђирић.

Прву тематску целину чији је аутор др Душан Петровић чине два поглавља: Неуропсихијатријски поремећаји изазвани алкохолом и Психички поремећаји и поремећаји понашања изазвани дрогама. У њима је приказана етиологија, клиничка слика, ток и прогноза болести зависности, као и ментални поремећаји који настају као последица злоупотребе алкохола и дрога. Такође, поглавља садрже и основне терапијске и социо-рехабилитационе мере и поступке које треба примењивати у лечењу болести зависности, са приказом терапијских процедура и поступака који се примењују у циљу рехабилитације и ресоцијализације ових пацијената.

Већу пажњу Комисија је посветила делу монографије чији је аутор кандидат др Зоран Ђирић, који обухвата поглавља: Судско-психијатријски аспект менталних поремећаја и поремећаја понашања због употребе психоактивних супстанци, Судско-психијатријски аспект менталних поремећаја и поремећаја понашања због употребе алкохола, Судско-психијатријски аспект поремећаја изазваних (зло) употребом алкохола и Судско-психијатријски аспект менталних поремећаја и поремећаја понашања због употребе дрога (део од 57-100. стране ове публикације).

У првом поглављу приказани су ментални поремећаји који настају због употребе психоактивних супстанци и то у складу са важећом Међународном класификацијом болести. Осим основних категорија који су обухваћени ознакама од Ф 10 до Ф 19, аутор представља и подробно описује подкатеорије означене као Акутна интоксикација, Штетна употреба, Синдром зависности, Апстиненцијални синдром, Апстинецијални синдром са делиријумом, Психотични поремећај, Синдром амнезије, Резидуални психотички поремећај и психотични поремећај са касним почетком и други и неспецификовани поремећаји.

У следећем поглављу, а због каснијег приказа судско-психијатријског аспекта поремећаја изазваних злоупотребом алкохола, аутор је садржајно и исцрпно презентовао материју везану за метаболизам алкохола, почев од начина уношења, преко питања везаних за ресорпцију, па до оних која се односе на елиминацију алкохола из организма. Осим тога, свеобухватно је приказан утицај алкохола на нервни систем и понашање, уз навођење ефеката психопатолошког и патофизиолошког дејства алкохола, као и метода за утврђивање концентрације алкохола у крви. Оваквом систематизацијом аутор омогућава упознавање са могућим деловањем алкохола на организм и изменама које настају на плану моторике, активности чула, телесних система и глобалног психичког стања особе.

Такође, приказани су и ментални поремећаји који настају злоупотребом алкохола и детаљно изложена њихова клиничка слика, при чему је посебан осврт учињен у односу на акутно напито стање и абнормалне облике пијанстава.

Поглавље „Судско-психијатријски аспект поремећаја изазваних (зло) употребом алкохола“ садржи приказ широког дијапазона менталних поремећаја у склопу њихових судско-психијатријских импликација. Аутор, осим приказа базичних форензичко-психијатријских ставова, даје и психијатријску анализу правних института, како из области кривичног, тако и из грађанског права. У склопу тога презентовано је правно одређење (не) урачунљивости и битно смањене урачуљивости, скривљене неурачунљивости, као основа за утврђивање кривице изршилаца кривичних дела који деликте врше у алкохолисаном стању, као и проблематика везана са пословну способност и способност за самостално остваривање правних послова код ове категорије менталних поремећаја. Презентовану материју посебно одликује савремени и актуелни приступ правним питањима у овој области, као и сагледавање судско-психијатријских проблема у контексту важећих правних норми, како у кривичној, тако и у грађанскоправној области. У неким деловима аутор полемише са неким судско-психијатријским и правним приступима у овој области, са основим циљем да ове проблеме учини схватљивим и читаоцима који су релативни лаици за ову област, али и да понуди одређена решења за питања са којима исказује непотпуну сагласност.

У овом поглављу приказана је и разлика медицинског (психијатријског) и правног приступа у односу на извршиоце кривичних дела који су деликте починили у стању акутног пијанства, а да при томе не испољавају симптоме и знаке тежих менталних поремећаја и јасно диференцира до којих граница могу ићи активности психијатара, а где почиње „примена“ права.

У последњем поглављу извршена је систематизација менталних поремећаја који настају као последица злоупотребе осталих психоактивних супстанци, уз посебно истицање оних који настају убог употребе материја које се третирају као дроге, тј. наркотици. Уз клинички опис феномена ових поремећаја, дат је подробен форензичко-психијатријски приступ овим поремећајима, уз навођење теоријских ставова и практичних искустава везаних за психијатријска вештачења у овој области. Осим одређених опште прихваћених принципа вештачења ових стања, аутор посебно потенцира неопходност индивидуалног приступа и свеобухватног сагледавања и процене свих доступних чињеница, како оних који се добијају прегледом ових пацијената, тако и оних који имају порекло у медицинској документацији и подацима из судских списа.

У целини, део ове монографије чији је аутор кандидат написан је јасно, стручно аргументовано и свеобухватно и садржи савремене судско-психијатријске ставове и мишљења у односу на популацију која болује од болести зависности. Ова констатација односи се и на приказ актуелних правних ставова из ове области, што наравно није умањило вредност психијатријске димензије рада кандидата.

3. Петровић Душан (ур.) и сар.: АЛКОХОЛИЗАМ И НАРКОМАНИЈЕ, Златна књига, Јагодина, 2008. (кандидат је аутор поглавља *Судско-психијатријски аспект поремећаја изазваних (зло) употребом алкохола (стр.75-90)* и *Судско-психијатријски аспект менталних поремећаја и поремећаја понашања због употребе дрога (стр.177-184)*).

Ова публикација у свом садржајном смислу представља монографско дело у којем је у потпуности сагледана проблематика алкохолизма и наркоманије.

Поглавље „Судско-психијатријски аспект поремећаја изазваних (зло) употребом алкохола“ садржи приказ широког дијапазона менталних поремећаја у склопу њихових судско-психијатријских импликација. Аутор, осим приказа базичних форензичко-психијатријских ставова, даје и психијатријску анализу правних института, како из области кривичног, тако и из грађанског права. У склопу тога презентовано је правно одређење (не) урачунљивости и битно смањене урачуљивости, скривљене неурачунљивости, као основа за утврђивање кривице изршилаца кривичних дела који деликте врше у алкохолисаном стању, као и проблематика везана са пословну способност и способност за самостално остваривање правних послова код ове категорије менталних поремећаја. Презентовану материју посебно одликује савремени и актуелни приступ правним питањима у овој области, као и сагледавање судско-психијатријских проблема у контексту важећих правних норми, како у кривичној, тако и у грађанскоправној области. У неким деловима аутор полемиче са неким судско-психијатријским и правним приступима у овој области, са основим циљем да ове проблеме учини схватљивим и читаоцима који су релативни лаици за ову област, али и да понуди одређена решења за питања са којима исказује непотпуну сагласност.

У овом поглављу приказана је и разлика медицинског (психијатријског) и правног приступа у односу на извршиоце кривичних дела који су деликте починили у стању акутног пијанства, а да при томе не испољавају симптоме и знаке тежих менталних поремећаја и јасно диференцира до којих граница могу ићи активности психијатара, а где почиње „примена“ права.

У последњем поглављу извршена је систематизација менталних поремећаја који настају као последица злоупотребе осталих психоактивних супстанци, уз посебно истицање оних који настају убог употребе материја које се третирају као дроге, тј. наркотици. Уз клинички опис феномена ових поремећаја, дат је подробен форензичко-психијатријски приступ овим поремећајима, уз навођење теоријских ставова и практичних искустава везаних за психијатријска вештачења у овој области. Осим одређених опште прихваћених принципа вештачења ових стања, аутор посебно потенцира неопходност индивидуалног приступа и свеобухватног сагледавања и процене свих доступних чињеница, како оних који се добијају прегледом ових пацијената, тако и оних који имају порекло у медицинској документацији и подацима из судских списа.

У целини, део ове монографије чији је аутор кандидат написан је јасно, стручно аргументовано и свеобухватно и садржи савремене судско-психијатријске ставове и мишљења у односу на популацију која болује од болести зависности. Ова констатација односи се и на приказ актуелних правних ставова из ове области, што наравно није умањило вредност психијатријске димензије рада кандидата.

3. Петровић Душан (ур.) и сар.: АЛКОХОЛИЗАМ И НАРКОМАНИЈЕ, Златна књига, Јагодина, 2008. (кандидат је аутор поглавља *Судско-психијатријски аспект поремећаја изазваних (зло) употребом алкохола (стр.75-90)* и *Судско-психијатријски аспект менталних поремећаја и поремећаја понашања због употребе дрога (стр.177-184)*).

Ова публикација у свом садржајном смислу представља монографско дело у јем је у потпуности сагледана проблематика алкохолизма и наркоманије.

Уредник је систематизовао разне тематске целине из ових области написане од стране десет аутора, а кандидат истакнут као први у њиховом навођењу.

У публикацији су приказани разни аспекти из области алкохолизма и наркоманије, почев од њиховог одређења, узрока и механизма настанка, облика клиничких испољавања, а значајно место имају и поглавља која се односе на разне биолошке, психотерапијске и социотераписке процедуре лећења ових болести.

У поглављима чији је аутор кандидат презентована су савремена стручна, теоријска и практична судско-психијатријска сазнања везана за алкохолизам и наркоманију, како са становишта психијатрије, тако и са становишта права. Осим свобухватног приказа нозолошких ентитета, облика њиховог клиничког испољавања, највећа пажња посвећена је презентовању форензичких принципа од значаја са психијатријска вештачења поремећаја из ових области. У склопу тога, приказана су и гранична подручја између права и психијатрије, и у кривичноправном и грађанскоправном смислу. Тако су приказана она стања везана за злоупотребу алкохола или дрога која спадају у биолошке основе умањења урачунљивости и дају принципи њиховог психијатријског вештачења, како са становишта сагледавања и процене умањења урачунљивости, тако и основи за предлагање терапијских поступка који припадају области мера безбедности медицинског карактера. Аутор на савремени начин приказује правне институте као што је и скривљена неурачунљивост и на основу сагледавања теоријских ставова и свог искуства из праксе даје одређене конструктивне предлоге за побољшања делова регулативе са циљем да се смање повремене нејасноће или несугласице на релацији правника и вештака психијатара. На сличан начин приказани су и грађанскоправни аспекти ових поремећаја, а посебна пажња посвећена је проблемима евалуације пословне способности и одређивања старатељства лицима које манифестују феномене болести зависности.

Делови публикације чији је аутор кандидат су јасно написани, омогућавају стицање сазнања из ових области и представљају значајну теоријску основу за сагледавање судско-психијатријске проблематике из домена болести зависности.

Б) ОБЈАВЉЕНИ И САОПШТЕНИ НАУЧНИ И СТРУЧНИ РАДОВИ

1. *Ђурић, З., Миљковић, С., Илић, Б., Лазаревић, Д.*: НЕКЕ ЗНАЧАЈНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ СУДСКО-ПСИХИЈАТРИЈСКЕ ПРОЦЕНЕ И ЛИЧНИ АТРИБУТИ ВЕШТАКА ПСИХИЈАТРА, Трећи Конгрес психијатара Републике Македоније са међународним учешћем, Охрид, октобар, 2004. (Зборник резимеа)

У раду је истакнуто да су судско-психијатријска вештачења значајн део доказног поступка у разним судским поступцима и представљена битна обележја поступка судско-психијатријског експертног поступка. Дати су одређење форензичко-психијатријских вештачења, начини његовог одређивања и обављања и дају препоруке која се то околности када вештачења из ове области треба спровести. Посебно је истакнут значај добро и прецизно формулисаних наредби или решења на основу кога се вештачење спроводи, начин на који се одређује ко ће обавити вештачење и услова у којима се оно спроводи.

У раду су приказани основни психијатријски, стручно и научно засновани, постулати за спровођење вештачења, почев од квалитетне дијагностике, сагледавања података из списка и медицинске документације, као и других елемената за форензичко-психијатријску процену.

Део рада садржи навођење битних својстава квалитетног судског вештака из области психијатрије, као што су добро клиничко знање и велико искуство из области целокупне психијатрије, толерантност и колегијалност, ажурност и марљивост, спремност одупирању разним притисцима, као и особине да вештак има аутентичну заинтересованост за сагледавање података разног порекла, што са другим наведеним својствима представља значајне предуслове објективног, моралног и стручног вештака психијатра.

Значај рада огледа се у систематизацији битних предуслова за обављање психијатријских вештачења, а новина у односу на ранију литературу је подробен опис и навођење пожељних квалитета које вештак психијатар треба да поседује.

2. Ђурић, З., Николић, Г., Трајановић, Љ., Арсенијевић, В.: ЗНАЧАЈ АФЕКТИВНИХ СТАЊА И РАЗДРАЖЕЊА У ФОРЕНЗИЧКОЈ ТЕОРИЈИ И ПРАКСИ, Трећи Конгрес психијатара Републике Македоније са међународним учешћем, Охрид, октобар, 2004. (резиме објављен у Зборнику резимеа)

Циљ овог рада био је да приказ судско-психијатријског аспекта афективних стања са теоријског и практичног становишта. У том смислу приказана су њихова одређења и класификација, посебно она по квалитету и интензитету испољавања и дат опис телесних и осталих манифестација које настају у склопу ових стања.

Рад садржи и детаљни опис утицаја афеката на друге психичке процесе и могућности да својим деловањем доведу до измена глобалног психичког функционисања особе у периоду њиховог трајања.

Посебан и најзначајнији део рада садржи анализу судско-психијатријског аспекта афеката, у коме је осим психолошких и психијатријских обележја ових стања, учињен и приказ правних прописа и теоријскох ставова о месту и значаја афеката у правној доктрини и правосудној пракси. У раду је учињена појмовна анализа и диференцијација између рездражености, као правног инситута, и афективних стања, као психолошко-психијатријске категорије, уз навођење значајних ставова из правне литературе. Такође, разврстана су и кривична дела у којима је афективно стање елемент бића кривичног дела (убиство или тешка телесна повреда на мах и убиство у прекорачењу нужне одбране) и остала кривична дела код којих афективно стање утиче на психичко стање извршиоце и представља фактор који утиче на способности расуђивања и одлучивања. При томе је истакнуто да афекти, посебно физиолошки, не спадају у биолошке основе умањења урачунљивости, али да по својим општим психолошким својствима могу довести до њеног умањења и дају се предлози како да се ове ситуације разрешавају у судском поступку. У склопу тога посебно се истиче да се у евалуацији утицаја афеката на подобност за урачунљивост треба сагледавати и околност да ли су испољене реакције биле примерене јачини дражи која је до њих довела, што суд треба да утврди уз стручну помоћ вештака психијатара.

Значај овог рада се глобално огледа у чињеници да су јасно и потпуно приказане обележја афективних стања, а посебно у томе да су приказани ставови у

форензичкој евалуацији ових стања, чиме је дат значајан допринос и правној и психијатријској теорији и пракси.

3. *Николић, Г., Ђирић, З., Миљковић, С.:* АНКСИОЗНОСТ ПОСЛЕ АКУТНОГ ИНФАРКТА МИОКАРДА, Трећи Конгрес психијатара Републике Македоније са међународним учешћем, Охрид, октобар, 2004. (Зборник резимеа)

Рад припада области психосоматске медицине, а његов основни циљ је утврђивање анксиозности и њених обележја код особа које су имале инфаркт срца.

Рад је заснован на емпиријском истраживању на статистички меродавном узорку, који садржи експерименталну и контролну групу пацијената.

Добијени резултати показали су да на испољавање анксиозности после прележаног срчаног удара утичу разни демографски, психолошко-развојни фактори, као и они кардиолошког значаја. Утврђено је да се анксиозност значајно више јавља код пацијената код којих се инфаркт срца развио нагло, без значајних претходних симптома, код млађих пацијената и код оних где је преморбидна структура личности погодовала њеном развоју. У утврђивању ових чињеница коришћен је примерен и адекватан методолошки приступ и инструментаријум. Значај рада представља и утврђена чињеница да овај облик анксиозности има неповоља утицај на ток болести, па с тога и препоруке за анагажовање психијатара у тиму терапеута и примену одговарајуће психијатријске терапије.

4. *Арсенијевић, В., Радивојевић, В., Ђирић, З., Илић, Б.:* ПРЕВЕНЦИЈА ХИВ ИНФЕКЦИЈЕ КОД ЗАВИСНИКА ОД ДРОГА У НИШУ-постер сесија, Трећи Конгрес психијатара Републике Македоније са међународним учешћем, Охрид, октобар, 2004. (резиме објављен у Зборнику резимеа)

Овај рад је заснован на истраживању у склопу превенције ХИВ инфенције код интравенских зависника од наркотика. Истраживање је обухватило рад на промени понашања овог дела популације као и стварању услова за заштиту од ХИВ инфекције, при чему се пошло од сазнања и искустава да је ова негативна компликација најчешћа код интравенских зависника.

У току истраживања формиран је центар за праћење испитаника у коме су, осим препорука за умањење потенцијалних могућности за настанак ХИВ инфекције, пацијенти добијали савете за превазилажење разних медицинских, психијатријских и социјалних проблема који су произишавали из болесног стања.

Добијени резултати истраживања потврдили су хипотезе да континуирано праћење и терапијски приступ овим пацијентима доводи до умањења не само ризика за настанак ХИВ инфенције, већ и бројних проблема на психичком и понашајном плану пацијената, чиме се потврдило да и континуирано ванболнично праћење доноси позитивне резултате у лечењу сложених здравствених проблема интравенских зависника и умањује сметње у социјалном, посебно породичном функционисању ових пацијената. Значај рада је и у томе што је то прво истраживање и терапијски приступ по овом методу на територији Ниша, што упућује на нужност и оваквог терапијског односа према ризичној групи зависника.

5. *Ђирић, З.:* СУДСКО-ПСИХИЈАТРИЈСКИ АСПЕКТ ОДРЕДБИ О УРАЧУНЉИВОСТИ И МЕРАМА БЕЗБЕДНОСТИ У НОВОМ КРИВИЧНОМ

ЗАКОНИКУ СРБИЈЕ, Правни факултет Ниш, Функционисање правног сиситема Републике Србије, мај, 2006. (Зборник резимеа).

Рад је настао у релативно кратком временском периоду од почетка примене Кривичног законика Републике Србије и у њему је приказан судско-психијатријски аспект новина у области урачунљивости и медицинских мера безбедности.

Аутор своја запажања и елаборације систематизује у три групе: одређења везана за биолошке основе умањења урачунљивости, одређења везана за кривичну одговорност извршилаца кривичних дела која су учињена у стању опијености или дрогираности, обухваћени одређењима о скривљеној неурачунљивости и она која се односе на примену мера безбедности медицинског карактера.

У склопу прве области кандидат даје мишљење да позитиван помак у законодавству представља промена по којој више нема поделе душевних болести у праву на трајна и привремена, истичући да овакав приступ прати савремена достигнућа и ставове у психијатрији. Са друге стране, истакнуто је да увођење новог биолошког основа умањења урачунљивости у оквиру категорије „друге теже душевне поремећености“ је можда позитивна намера законодавца, али да са становишта примене у пракси нема ближе одреднице, па представља како проблем за вештаке психијатре, тако и за правнике. Из тих разлога, уз детаљно образложење, аутор указује да се ова формулација или мора додатно прецизирати или променити, ради избегавања недоумица, нејасноћа, па и погрешних процена.

У делу који се односи на „скривљену неурачунљивост“ презентовани су полемички ставови аутора у односу на овај правни институт са психијатријског становишта и дају одређени предлози за побољшања у овој области. На сличан начин прилази се и неким законским одређењима у делу везаном за мере безбедности медицинског карактера, што свеобухватно чини да је рад значајан допринос у судско-психијатријској и правној литератури.

6. Ђурић, З., Костић, М., Кнежевић, С., Ђурђић, В.: АЛТЕРНАТИВНЕ КРИВИЧНЕ САНКЦИЈЕ У КРИВИЧНОМ ЗАКОНИКУ СРБИЈЕ (*Alternative criminal sanctions in the serbian criminal code*), XXII Конгрес асоцијације психијатара подунавских земаља, Албена, Бугарска, октобар, 2006. (Зборник резимеа)

Осим приказа правно-историјских чињеница овом облику кривичних санкција, посебно ставова италијанских позитивиста, у раду су приказани нови правни и законски концепти алтернативног облика кажњавања, који зависе од индивидуалних околности, темибилитета и општих друштвених околности.

Рад садржи правне и судско-психијатријске сегменте, јер неке од ових мера припадају искључиво праву и не односе се на популацију ментално оболелих лица, док се друге представљају облик кривичних санкција ментално оболелих делинквената и најчешће су то мере безбедности медицинског карактера.

У склопу рада приказане су врсте мера безбедности медицинског карактера, услови за њихово изрицање у судским поступцима, а посебно је истакнут њихов превентивни и терапијски значај, као и околност да се ради о облику кривичних санкција којима се обезбеђује хуман и медицински адекватан приступ према оном делу ментално оболеле популације који је извршио кривична дела.

Наведене околности чине рад специфичним и значајним и у интердисциплинарном смислу, јер се у односу на алтернативне облике кривичних санкција у њему износе теоријске поставке и практична искуства из различитих научних дисциплина.

7. Костић, М., Ђурић, З., Вилић Константиновић, С., Николић, Г.: НАСИЉЕ У ПОРОДИЦИ-ДВА МЕТОДА ПРАВНЕ ЗАШТИТЕ У СРБИЈИ (*Domestic violence-two methods of judicial protection in Serbia*), XXII Конгрес асоцијације психијатара подунавских земаља, Албена, Бугарска, октобар, 2006. (Зборник резимеа)

Рад разматра проблематику насиља у породици, као посебног кривичноправног, криминолошког и судско-психијатријског феномена, и начине судске заштите у Србији.

У уводу аутори истичу да је насиље у породици сложена и распрострањена социјална појава, коју је тешко доказати и процесуирати у правном смислу. У склопу одређења насиља у породици, посебно је истакнуто да се ради о облику насилничког понашања које се одиграва у уском породичном кругу, што утиче да у криминолошком смислу овај облик понашања спада „тамне бројке криминалитета“. Истиче се и да у склопу ове појаве настају разни облици физичког и/или психолошког злостављања чланова породице, што доводи до штетних утицаја на брачне партнере или децу, чиме се истиче и виктимолошки значај овог облика насиља.

У раду су приказана два облика судске заштите од овог облика понашања. Један је садржан у кривичном законодавству у оквиру инкриминације „Насиље у породици“, која осим основног облика кривичног дела има и три квалификована облика његовог извршења. И поред увођења овог кривичног дела у правну регулативу Србије 2005.г., аутори истичу да су став друштвене заједнице и свест о потреби санкционисања овог облика насиља недовољно сазрели, што посебно ствара проблеме у практичном правосудном раду.

Други облик судске заштите од насиља у породици има основу у Породичном закону из 2005.г. У складу са тим насиље у породици је одређено као понашање којим се нарушава физички интегритет чланова породице, остварује нагативан утицај на њихово психичко стање и ремети мир и спокојни живот осталих чланова породице. Осим овога, приказани су и начини на основу којих се Породичним законом остварује заштита чланова породице од насиља неког њеног члана и залагање за стриктну и правовремену примену ових одредби, како би се у потпуности постигли циљеви предвиђени овим законом.

8. Николић, Г., Миљковић, С., Ђурић, З.: АНКСИОЗНОСТ КОД КОРОНАРНИХ БОЛЕСНИКА (*Anxiety in coronary patients*), XXII Конгрес асоцијације психијатара подунавских земаља, Албена, Бугарска, октобар, 2006. (Зборник резимеа, 34)

На основу спроведеног истраживања које је обухватило експерименталну групу пацијената који су манифестовали знаке коронарне болести и контролну групу здравих особа, као и проспективног испитивања одређених параметара након шест месеци од појаве феномена коронарне болести, аутори су истражили и

приказали резултате везане за анксиозност, али и друге психичке феномене који се јављају код особа које болују од недовољности протока крви у срчаном мишићу. У склопу истраживања методолошки је остварена добра поставка истог, а примењени инструменти омогућили су адекватну процену и доношење валидних закључака.

Резултати рада показали су да је прва психолошка реакција на настало срчано обољење психичка слабост и пад менталних моћи, као последица акутног страха од смрти. У даљем току, када је примењена и одговарајућа кардиолошка терапија и када је дошло до редукције телесних сметњи евидентиран је пораст неуротских облика анксиозности, која са протоком времена добијају хроничну форму и ремете складно психичко функционисање и општу ефикасност пацијената.

То је био и разлог да аутори у закључцима препоруче стални психијатријски мониторинг ових пацијената у пролонгираном периоду, као и употребу лекова који умањују насталу анксиозност и пратећу депресивност. Осим квалитета самог истраживања, рад има значај и са аспекта препоручених мера лечења и превенције психолошких компликација коронарне болести, што са своје стране има позитиван ефекат на даљи ток основне болести.

9. *Lazarevic, D., Miljkovic, S., Ciric, Z.: AGGRESSIVENESS IN SEXUAL OFFENDERS (АГРЕСИВНОСТ КОД ИЗВРШИЛЦА СЕКСУАЛНИХ ДЕЛИКАТА), Receptor-Bulgarian Journal of Psychiatry, 2, 2, 17-22, 2005.-R 61*

У овом раду су испитивани и презентовани кључни психолошки и психијатријски фактори који узрокују или доприносе настанку и испољавању агесивности код извршилаца кривичних дела сексуалног насиља.

Уводни део рада садржи приказ разних теоријских ставова безаних за појмове агресије и агресивности, начине њиховог настанка, феноменолошке манифестације, а посебна пажња посвећена је оним литературним показатељима о испољавању агресије у домену сексуалности.

Рад је заснован на емпиријском истраживању психолошко-психијатријских карактеристика извршилаца кривичног дела силовања, а у циљу компаративног сагледавања ових својстава исте варијабле испитиване су и код извршилаца кривичног дела убиства, као и у контролној групи особа које нису вршиле кривична дела. У истраживању је примењен адекватан методолошки приступ, укључујући и добро изабране инструменте за регистровање параметара који су од значаја за сагледавање обележја агресивности у испитиваним групама. Добијени резултати показали су да је, на излед парадоксално, код извршилаца сексуалних деликата био већи ниво агресивности у односу на извршиоце убистава, што је своје објашњење имало у чињеници да на убиство утичу и социјални и ситуациони чиниоци у далеко већем степену него код сексуалних деликата, односно да су сексуални деликти примарно у већој мери условљени постојећим нивоом агресивности у односу на извршиоце убистава.

Значај рада, осим чињенице да је проситекао из емпиријског истраживања, огледа се у евалуацији фактора агресивности код извршилаца сексуалних деликата, чиме су створени и предуслови за превенцију ових облика насилничког понашања кроз сложен поступак реструктурирације модела понашања особа са утврђеним карактеристикама.

10. *Nikolic, G., Miljkovic, S., Ciric, Z., Trajanovic, Lj: PERSONALITY OF CORONARY PATIENTS (ЛИЧНОСТ КОРОНАРНИХ БОЛЕСНИКА)* Receptor-Bulgarian Journal of Psychiatry, 2, 3, 16-20, 2005.-R 61

Циљ овог рада био је утврђивање карактеристика личности особа код којих долази до настанка и развоја коронарне болести. У склопу психосоматског приступа, истиче се да акутни, а посебно пролонгирани утицај стресних фактора имају изузетан значај у настанку ове болести, али да су од утицаја и преморбидна својства личности, на које се интерпонирају фактори стресних доживљавања.

У уводним разматрањима приказани су типови личности код којих долази до настанка психосоматских болести и наводи да осим раније означеног типа „А“ личности, коронарна болест често настаје и код „Д“ типа личности, код којих се уочава постојање негативног емоционалног статуса, склоност испољавању дистреса и социјалне инхибиције.

На основу обављеног истраживања утврђено је да настанку коронарне болести доприносе и низак праг толеранције на фрустрације, одсуство блиских односа са особама у околини, као и страх од одбацивања од стране средине. Код неких личности региструје се и постојање депресивних феномена, хроничне исцрпљености, постојање гнева који се потискује, као и низак ниво препознавања постојећих позитивних збивања у околини. Све ово, уз пролонгирани стрес и изложеност негативним социјалним утицајима има значаја у настанку коронарне болести.

Резултати рада, између осталог, стварају предуслове за рано препознавање особа са карактеристикама које доприносе развоју коронарне болест, а тиме стварају услови за благовремену превенцију и терапију ове болести.

11. *Zikic, O., Ciric, Z., Tosic-Golubovic, S., Trajanovic, L.J.: DISSOCIATIVE AND DEPERSONALIZATION SYMPTOMS OF ANXIOUS DISORDER (ДИСОЦИЈАТИВНИ И ДЕПЕРСОНАЛИЗАЦИОНИ СИМПТОМИ КОД АНКСИОЗНОГ ПОРЕМЕЋАЈА)*, Receptor-Bulgarian Journal of Psychiatry, 2, 4, 18-25, 2005.-R 61

Један од основних циљева рада био је утврђивање учесталости ових феномена код анксиозних поремећаја, као и њихов значај у њиховој прогнози и лечењу. Истраживање је обухватилос 50 пацијената који су разврстани у две групе од по 25 испитаника-експериментална група, коју су чинили пацијенти са овим феноменима и контролна група. Ради оставиравања постављених циљева примењен је специфично одбрани методолошки инструментаријум, који се састојао од самостално конструисаног упитника о социо-демографским подацима, скале процене деперсонализације и дисоцијативних феномена, које имају своју међународну прихваћеност у испитивањима ових поремећаја.

Добијени резултати указали су на статистички значајне разлике у постојању дисоцијативних и деперсонализационих феномена између експерименталне и контролне групе, али да постоје и значајне разлике у нивоу анксиозности и депресивности. Разлике су запажене су и међу неким социо-демографским варијаблама-већи степен дисоцијативних феномена код жена и млађих испитаника.

Значај рада је у томе што је настао из проспективног емпиријског истраживања, као и утврђивање заступљености феномена дисоцијације и деперсонализације код пацијената из групе анксиозних поремећаја, што опредељује значај ових феномена у прогнози и лечењу ових поремећаја.

12. *Ciric, Z., Kostic, M.: PSYCHIATRIC AND VICTIMOLOGICAL ASPECT OF JUVENILE HOMICIDE (A SPECIAL VIEW OF PRACTISE)* (ПСИХИЈАТРИЈСКИ И ВИКТИМОЛОШКИ АСПЕКТ ЈУВЕНИЛНОГ ХОМИЦИДА-ПОСЕБАН АСПЕКТ ИЗ ПРАКСЕ), Receptor-Bulgarian Journal of Psychiatry, 3, 2, 23-26, 2006.-R 61

У склопу приказа психијатријског и виктимолошког аспекта убиства почињених од стране малолетних лица, аутори истичу да се у криминолошкој литератури међу овим кривичним делима истичу убиства родитеља као посебна категорија. Парицид се у данашње време објашњава у склопу јувенилне делинквенције, с тим што се у мањој мери анализирају његове виктимолошке карактеристике, а већи значај придаје неповољним условима развоја и живота малолетника. У склопу овог другог приступа, а са аспекта криминалне етиологије, издвајају се лоши породични односи, алкохолизам родитеља, углавном очева, а посебно злостављање од стране родитеља у раним фазама развоја. Такође, значај се придаје и девијантним и дисфункционалним породицама, у којима није ретко физичко, психичко, па и сексуално злостављање деце.

Значај рада огледа се и указивању на одређене значајне психијатријске и виктимолошке околности које су установљене у настанку убиства извршених од стране малолетника, посебно њихових родитеља, као и у приказу случаја из праксе, којим су илустроване теоријске поставке везане из ове области.

13. *Tosic-Golubovic, S., Miljkovic, S., Ciric, Z.: PSYCHOPATOLOGICAL ASPECTS OF PREMENSTRUAL SYNDROME* (ПСИХОПАТОЛОШКИ АСПЕКТИ ПРЕМЕНСТРУАЛНОГ СИНДРОМА), Receptor-Bulgarian Journal of Psychiatry, 3, 1, 30-39, 2006.-R 61

Аутори наводе да се пременструални синдром одређује као скуп симптома на емоционалном, понашајном и органском плану који се дешавају у прогестеронској фази менструалног циклуса, а претходе феноменима који се дешавају приликом менструације. Рад се заснива на проспективном истраживању са циљем да се утврде и процене нивои анксиозности и депресивности у наведеној фази менструалног циклуса, као и степен неуротицизма и неуротске карактеристике личности испитаница. У истраживању су примењени стандардизовани инструменти (Хамилтонове скале депресивности и анксиозности, ММПР и Ајзенков упитник), што је омогућило адекватно вредновање резултата.

Резултати су показали значајно повишене нивое анксиозности и депресивности у експерименталној групи, а преко 70% испитаница са феноменима ПМС-а имало је висок ниво хиперсензитивности, депресивности и неуротских вредности на ММПР упитнику, док је на Ајзенковом упитнику више од 40% испитаница са ПМС показивало високе вредности на скали неуротицизма.

Резултати презентовани у раду имају значај како са теоријског, тако и са практичног становишта, посебно у стварања основа за рано препознавање симптома ПМС-а, а тиме и за адекватну и правовремено превенцију и терапију.

14. *Ђурић, З.*, : ВИКТИМИЗАЦИЈА ПСИХИЈАТРИЈСКИХ БОЛЕСНИКА, Темида, 10, 3, 3-10, Београд, 2007.-R 62

У овом раду приказани су различити факторе који условљавају или доприносе процесу виктимизације психијатријских болесника.

У уводном делу дато је одређење појма жртве, теоријски приступи у овој области, као и приказ одређења процеса виктимизације и виктимогених предиспозиција. У оквиру одређења појма жртве, приказана су становишта кривично-правног и ширег, радикалног поимања жртава, која се заснивају на теоријским ставовима оснивача виктимологије Менделсона и Фатаха. У том контексту извршена је и систематизација типологије жртава и иста примењена на случајеве када су психијатријски болесници жртве штетног деловања или утицаја.

Аутор шире разматра процес виктимизације и настанак виктимогених предиспозиција, како би се створили предуслове за разматрање основног циља рада, а то је виктимизација психијатријских болесника. Наводи се да је виктимизација психијатријских болесник сложен процес, на који утичу разни и бројни чиниоци, које треба сагледавати у трансверзалном и лонгитудиналном смислу.

Међу значајне факторе виктимизације овог дела популације издвојени су: стигматизација психијатријских болесника и њиховог понашања, начини лечења и терапијски поступци и правни поступци према психијатријским болесницима. У првој групи фактора посебно се истиче неоправдан страх и зазирање уже и шире друштвене заједнице од ових пацијената, која настаје као последица следећих околности: - понашање душевних болесника доживљава као девијантно, - њихово понашање се увек доживљава као болесно и - психијатријски болесник је у улози жртвеног јарца, тј. да се са или без своје кривице означава узроком недаћа које могу задесити његову непосредну околину. Другу групу фактора виктимизације, по аутору, чине терапијски поступци, који некада могу бити неадекватни, непримерени, било да проистичу из мањкавог дијагностичког поступка или недовољно квалитетног терапијског приступа. Наравно, овоме доприносе и честа дуга лечења у болничким условима, развој хоспитализма, као и одсуство обавезе да се пацијент или његови стараоци и законски заступници детаљно информишу о планираним терапијским поступцима и добије њихов пристанак на исте. Као посебну област која утиче на виктимизацију психијатријских болесника аутор издваја постојеће законске прописе који се односе на ментално оболелу популацију, који су у нашим условима мањкави, посебно у делу заштите права и интереса пацијената, почев од начина упућивања на лечење, па до примене терапијских и рехабилитационих процедура. У прилог овога говоре и резултати до којих је аутор дошао из праксе, посебно код оних пацијената који су лишени пословне способности, где је установио да се институција старатељства непотпуно, недовољно или уопште не реализује и да одговарајући органи задужени за овај процес у пракси често неадекватно остварују своје обавезе и овлашћења.

Може се истаћи да је овај рад значајан допринос не само сагледавању процеса виктимизације психијатријских болесника, већ и указивању на често неповољан положај овог дела популације и начину њиховог решавања у позитивном смислу.

15. *Ignjatovic Ristic, D., Petrovic, D., Ciric, Z.: PENILE SELF-MUTILATION-TWO CASES IN ONE FAMILY (САМОПОВРЕЂИВАЊЕ ОДСЕЦАЊЕМ ПЕНИСА-ДВА СЛУЧАЈА У ЈЕДНОЈ ПОРОДИЦИ)*, Psychiatria Danubina, 30, 3, 332-336, 2008. (Psychiatria danubina је часопис на SCI листи часописа)

Рад представља приказ два случаја из психијатријске праксе где је дошло да у склопу свог душевног обољења два члана једне исте породице почине аутодеструктивни акт исецањем свог полног органа.

У теоријском делу рада приказано је да аутодеструкција полних органа код мушкараца релативно ретка и нема много приказа ових облика понашања у психијатријској литератури. Но, и поред тога аутори су учинили напор да пронађу и прикажу оне чланке који анализирају овакав облик самодестуркције, посебно оне који су настали као резултат душевне болести и њихових психопатолошких феномена. Анализа литературе је показала да су ови облици понашања били веома ретки међу члановима исте породице, а да код њих постоји развијен тежи ментални поремећај, те ове околности дају посебан значај раду и приказу који је у њему учињен.

У клиничкој слици приказаних пацијената доминирали су продуктивни феномени шизофрене психозе, с тим да им је заједничко било постојање религиозних психотичних искустава, постојање халуцинаторних доживљавања, као и осећај кривице због ранијих негативних сексуалних искустава и постојање психолошких комплекса на том плану у преморбидном периоду.

У социодемографском, али и културолошком смислу пажњу аутора привукла је чињеница да њихова породица води порекло са Косова и Метохије, да су у оквиру сазревања у породици постојали строги патријархални услови васпитања, као и да се и остатак породице држао релативно изоловано у односу на своје социјално окружење.

У закључним деловима рада аутори истичу да ова ретка психијатријска појава своје порекло, у етиолошко-патогенетском смислу има и у околностима да је код обојице пацијената постојао недовршен и мањкав процес сексуалне идентификације, одсуство адекватних хетеросексуалних искустава и честа самозодовољавања, као начин за остварење сексуалне потребе. Аутори сматрају да је од значаја за идентичан облик аутомутилације исецањем пениса био и специфичан културолошки и социјални профил не само пацијената, већ и њихових породица, као и идентификација млађег члана породице са старијим, што одговара моделу васпитања и прихваћених породичних норми.

Рад има изузетан значај као психијатријски феномен који готово да нема своје еквиваленте у литератури која је ауторима била доступна, што ће бити можда и основ за праћење и сагледавање сличних феномена у психијатријској пракси.

16. *Ђурић, З., Николић, Г., Миљковић, С., Тодоровић, Л.: СУДСКО-ПСИХИЈАТРИЈСКИ АСПЕКТ ОДРЕДБИ О УРАЧУЊИВОСТИ У АКТУЕЛНОМ КРИВИЧНОМ ЗАКОНОДАВСТВУ СРБИЈЕ*, XIII Конгрес удружења психијатара Србије са међународним учешћем, Београд, октобар, 2008..

Циљ рада био је приказ основних судско-психијатријских гледишта на постојеће одредбе о урачуљивости у важећем кривичном законодавству Србије.

Такође, у раду је дата и анализа овог значајног правног инситита са форензичко-психијатријског становишта и наведена нека запажања аутора која указују на одређене нејасноће и недоречености у правним формулацијама везаним за урачунљивост.

Уводни део рада садржи приказ правне регулативе из ове области, укључујући и приказ концепта кривице. У оквиру тога, истиче се да формулација у одређењу кривице да је „извршилац дела био свестан или могао бити свестан да је његово дело означено као кривично дело у закону“, ствара основе да се у неким ситуацијама са психијатријског аспекта може процењивати да ли извршилац дела има потребне капацитете личности да ову спознају поседује, повезујући ова психијатријска запажања са правним појмом неотклоњиве правне заблуде.

У односу на правну формулацију урачунљивости у раду су дате позитивне оцене изостављања раније поделе душевних обољења на трајна и привремена, полазећи од ставова савремене психијатрије и повећања терапијских могућности, што раније болести које су сматране за неизлечиве, актуелно чини таквим да више не морају имати трајни и хронични карактер. У оквиру биолошких основа умањења урачунљивости пажња је усмерена на категорију „друге теже душевне поремећености“, што је био предмет разматрања неких од аутора рада и у ранијим периодима. Констатује се да у овој области, на жалост, није дошло до законских побољшања и прихватања предлога за прецизирање ове категорије менталних поремећаја, пре свега из разлога што је она тако конципирана да се не може ближе одредити који то психијатријски поремећаји треба да се уврсте у ову групу биолошких основа неурачунљивости. Самим тим, истиче се да је ова област и даље место потецијалних немогућности да вештаци психијатри на њу дају прецизне одговоре, као и да такве околности утичу на потенцијално неразумевање и несугласице на релацији правници и психијатри. Истиче се да и пратећи коментари кривичног законика не дају ближа одређења ових стања, што наводи ауторе рада да дају своје предлоге за решавање питања и проблема у овој области.

Рад такође садржи и приказ судско-психијатријског становишта у односу на сагледавање урачунљивости извршилаца дела који су их починили у стању опијености или дрогираности, приказујући медицински модел ове процене и сагледавања. У извесном делу полемиче се и са правном формулацијом ових околности у оквиру одређења скривљене неурачунљивости и због изнетих примедби аутори дају и своје предлоге за побољшања у овој области.

Управо овакав комплексан и иновативан приступ чини један од фактора који даје значај овом раду, као форми доприноса правној и судско-психијатријској теорији и пракси.

17. *Миљковић, С., Ђурић, З., Николић, Г., Лазаревић, Д.*: МЕРЕ БЕЗБЕДНОСТИ ОБАВЕЗНОГ ПСИХИЈАТРИЈСКОГ ЛЕЧЕЊА НА СЛОБОДИ, XIII Конгрес удружења психијатара Србије са међународним учешћем, Београд, октобар, 2008.

Рад приказује основне правне и судско-психијатријске аспекте мера безбедности обавезног психијатријског лечења на слободи. Уводни део рада садржи теоријски приступ везан за мере безбедности медицинског карактера и правну регулативу из ове области. У склопу тога мере безбедности медицинског

карактера су одређене као посебан, алтернативни облик кривичних санкција који представља специфичан облик превенције криминалитета који се примењује према оним извршиоцима кривичних дела код којих постоје симптоми и знаци тежих менталних поремећаја. У овом делу рада презентована су и одређења из важећег Кривичног законика, којима се ова врста мера безбедности медицинског карактера дефинише, одређују услови за њихово изрицање и временско трајање ових мера.

У претзновању судско-психијатријског аспекта мера лечења на слободи наводи се да су оне облик хуманог приступа друштва ментално оболелим делинквентима, јер се њима уместо репресије примењује психијатријско лечење у амбулатно-диспанзерским условима, остварује адекватна рехабилитација и ресоцијализација, а истовремено смањује потенцијална опасност за понављање криминалног понашања. Истиче се да је ова мера у највећем складу са савременим терапијским и етичким принципима у психијатрији, јер се лечење остварује у социјалној средини из које пацијенти потичу, чиме су услови лечења најповољнији и обезбеђују највећу могућност за потпуну реинтеграцију ових лица у своју социјалну средину. Рад садржи и критеријуме за психијатријску евалуацију опасности за понављање кривичних дела, што је уз претходно наведене чињенице допринос правној и судско-психијатријској теорији из ове области.

18. Тодоровић, Л., Ђурић, З.: НЕУРОЛИНГВИСТИЧКА ПСИХОТЕРАПИЈА (НЛПт) У ЛЕЧЕЊУ ПСИХОГЕНИХ ГЛАВОБОЉА-САЗНАЊА, ИСКУСТВА, ИЗАЗОВИ, XIII Конгрес удружења психијатара Србије са међународним учешћем, Београд, октобар, 2008.

Рад је презентован у форми постера, а са циљем да се прикажу сазнања, искуства и потенцијални изазови који стоје пред овим обликом психотерапије у лечењу психогених главобоља, али и других болести и поремећаја. У раду је приказан потенцијални основ настанка психогених главобоља, као и тзв. „добра намера“ симптома, чиме се објашњава значај процене симптома и феномена поремећаја за благовремену дијагностику и започињање адекватне терапије. На сликовит и прегледан начин приказује се модел коришћења преосталих ресурса особе у савладавању постојећих сметњи, као и улога терапеута да се поремећај превазиђе, а посебно су приказане технике „Преуоквиравање у шест корака“ и „Рад са субмодалитетима“. Рад представља један од првих покушаја на нашим просторима да се ова врста терапије прикаже као облик терапијске процедуре у збрињавању разних телесних или психосоматских поремећаја.

19. Николић, Г., Миљковић, С., Стојковић, А., Манојловић, С., Ђурић, З., Жикић, О., Вучуревић, М.: УТИЦАЈ ПСИХОЛОШКИХ И КОРОНАРНИХ ПАРАМЕТАРА НА РЕХАБИЛИТАЦИЈУ КОРОНАРНИХ БОЛЕСНИКА, Српски архив, Београд. (Потврда бр.130/08 о одобравању за штампу од 15.4.2009.), (часопис на med-line листи часописа)

Полазећи од чињенице да психолошке рекације које настају након настанка коронарне болести могу имати утицаја на прогнозу овог срчаног обољења, аутори су као основни циљ рада поставили утврђивање присуства анксиозности, депресивности, вишег нивоа агресивности, ризичног понашања, изложености

стресним животним околностима и других фактора психолошког или телесног карактера код пацијената са развијеном коронарном болешћу.

Рад је проистекао из емпиријског истраживања које је обухватило 31 болесника са постављеном дијагнозом Ангине пекторис, 33 болесника са акутним инфарктом срца, а код којих су у време постављања дијагнозе и након периода од шест месеци примењени валидни инструменти за евалуацију психолошких и психијатријских параметара. То је и омогућило адекватну и реалну процену добијених резултата и доношење презентованих закључака.

Међу најзначајнијим резултатима издвајају се да су у групи пацијената са прележаним срчаним ударом биле далеко више вредности на скали стресних догађаја, док су у групи пацијената код којих је постављена дијагноза ангине пекторис биле више вредности на скалама анксиозности, депресивности и у благој мери агресивности. Остале процењиване варијабле нису имале статистички значајне разлике у испитиваним групама.

На основу овако спроведеног истраживања постављен је закључак да су за прогнозу и рехабилитацију коронарних болесника значајни ниво анксиозности, депресивности, изложеност стресним догађајима, а да предиктивну вредност за понављање срчаног „инцидента“ имају наследни фактори, конзумација алкохола и повишен ниво холестерола.

Значај рада огледа се у чињеницама да је рад резултат клиничког испитивања, да је примењен квалитетан методолошки приступ и избор инструмената истраживања, као и да рад представља резултат проспективног праћења испитаника у периоду који је адекватан за вршење процене и доношење закључака. Такође, добијени резултати ће бити основа за процену ризика код коронарних болесника, као и фактори који ће обезбедити адекватан терапијски избор и рехабилитациони третман.

20. Николић, Г., Тасић, И., Манојловић, С., Самарџић, Љ., Тошић, С., Ђурић, З.: ПСИХИЈАТРИЈСКИ СИНДРОМИ УДРУЖЕНИ СА АТИПИЧНИМ БОЛОМ У ГРУДИМА, Војносанитетски преглед. Београд. (потврда од 14.5.2009. да је рад прихваћен за штампу и да ће бити објављен у једном од наредних бројева), (часопис на SCI листи часописа).

У теоријском делу рада приказани су подаци из литературе који, између осталог, показују да око 25% пацијената који имају бол у грудима не показује објективне знаке недовољности протока крви у срчаном мишићу, односно знаке коронарне болести, те се ови феномени могу схватити као они који имају психогену основу.

Презентовани резултати у раду резултат су спроведеног истраживања у коме је извршена компаративна анализа у групама болесника са атипичним болом у грудима и коронарним болом, при чему је свака од ових група имала 30 испитаника. У делу рада који се односи на методолошки приступ наведени су примењени инструменти, који припадају групама стандардизованих батерија тестова и омогућавају добијање валидних резултата и доношење закључака.

На основу истраживања добијени су резултати који указују да су пацијенти са психогеним болом у грудима били млађи, имали виши ниво анксиозности, као и

да је код њих чешће био испољен соматоформни и панични поремећај у односу на групу пацијената са правним коронарним болом.

На крају аутори закључују да је панични и соматоформи поремећај начешће удружен са атипичним болом у грудима, да је бол био благог интензитета, као и да се код ових пацијената у мањој мери појаљују стресни животни догађаји у односу на коронарне болеснике. Овакви закључци представљају и допринос у сагледавању психичких поређења неуртског карактера, како у смислу заузетих теоријских ставова, тако и у смислу добијених резултата из практичног клиничког рада.

21. Ђурић, З.: МЕРЕ БЕЗБЕДНОСТИ МЕДИЦИНСКОГ КАРАКТЕРА У АКТУЕЛНОМ КРИВИЧНОМ ЗАКОНОДАВСТВУ СРБИЈЕ-СУДСКО-ПСИХИЈАТРИЈСКИ АСПЕКТ, Правни факултет у Нишу, Међународна научна конференција, Право Републике Србије и право Европске уније-стање и перспективе, Ниш, мај, 2009. (Зборник сажетака)

Основни циљ овог рада био је приказ судско-психијатријског гледишта у односу на мере безбедности медицинског карактера у важећем кривичном законодавству Србије. Аутор у уводном делу наводи правно-историјски аспект и природу мера безбедности и њихов значај у алтернативном облику кажњавања појединих категорија извршилаца кривичних дела, међу којима су и ментално оболели делинквенти. У овом делу истиче се да је основни циљ ових мера превенција криминалитета, а да су мере безбедности медицинског карактера облик мера безбедности којим се применом психијатријског лечења умањује опасност за понављање друштвено опасног понашања ових извршилаца и тиме остварује основна сврха ове форме мера безбедности.

У осталим деловима рада дат је приказ важеће правне регулативе за постојеће четири мере безбедности медицинског карактера у Кривичном законнику РС, услови за њихову примену и реализацију, а аутор у склопу судско-психијатријског сагледавања ових мера анализира неке формулације и критички се осврће на исте, указујући да су недовољно јасне и прецизне и да могу створити проблеме у практичном раду и правника и судских психијатара. Ово се посебно односи на формулацију да ове мере треба применити у ситуацијама када постоји озбиљна опасност да душевно оболели извршилац понови „теже кривично дело“, указујући да ни у Законнику, нити у његовим коментарима нема прецизног одређења овакве формулације. Такође, истиче се да неки правни стави и гледишта указују да ће будућа судска пракса донети разјашњење шта су то тежа кривична дела и опонира оваквом ставу кроз навођење чињенице да пракса нема времена да чека на настанак оваквих ставова, јер се потреба за предлагањем и изрицањем ових мера већ појављује у свакодневном правосудном раду.

22. Ђурић, З., Николић, Г., Игњатовић Ристић, Д.: СУДСКО ПСИХИЈАТРИЈСКИ АСПЕКТ АФЕКТИВНИХ ПОРЕМЕЋАЈА, Социјална мисао, 62, 2, 61-74, Београд, 2009.-М 52

Након уводних напомена о садржају целокупног емоционалног живота човека, у раду су презентована одређења групе Афективних поремећаја и представљени најзначајнији облици њиховог клиничког испољавања. У склопу тога детаљно је дат опис маничне и депресивне епизоде, биполарног афективног

поремећаја, рекурентних депресивних поремећаја и перзистентног поремећаја расположења и представљени су и облици њиховог разврставања у складу са важећом Међународном класификацијом болести.

Кључни део рада односи се на судско-психијатријски аспект афективних поремећаја. У склопу тога презентован је психијатријски став у односу на постојећу законску поделу биолошких основа умањења урачунљивости и одређено у коју законску категорију треба сврстати афективне поремећаје. Посебан значај има део рада у коме су представљене судско-психијатријске импликације ових поремећаја у области кривичног и грађанског права. У кривичноправној области дат је приказ најчешћих кривичних дела која се врше од стране пацијената са појединим облицима афективних поремећаја, критеријуми за процену урачунљивости, као и методи евалуације друштвене опасности и предлагање и примена мера безбедности медицинског карактера. Са становишта грађанскоправних поступка, посебно су истакнута питања везана са процену пословне способности код ових поремећаја, њених фрагмената у односу на склапање појединачних правних послова, као и питања везана за остваривање родитељског права, радне способности и вештачења у случајевима накнаде нематеријалне штете.

Рад у целини свеобухатно сагледава клиничку, а посебно судско-психијатријску проблематику код афективних поремећаја и да је смернице за судско-психијатријска вештачења у областима кривичног и грађанског права.

23. Митић-Ранђеловић, Љ., Лазаревић, Д., Ђурић, З.: СЕНЗОРНО ИНТЕГРАТИВНА ТЕРАПИЈА-НОВИ ПРИСТУП ПРОБЛЕМУ АУТИЗМА, IV Македонски психијатријски конгрес са међународним учешћем, Охрид, мај 2009. (Зборник резимеа)

У раду је презентован нови терапијски приступ проблему аутизма, у форми сензорно интегртивне терапије. Аутори су у пошли од претпоставке да, пошто је измењена перцепција околине и умањена реактивност на спољне подстицаје, покушај интеграције сензорних стимулуса може утицати на измену стања аутистичких пацијената, а тиме и до клиничког побољшања аутистичког модела функционисања. На овај начин могу се редуковати феномени као што је отуђење од реалитета, емоционална притупљеност од потпуне апатије, те се заључује да се овај облик терапије отвара нове могућности и ствара наду за умањење или губитак феномена аутизма, као синдрома различитих психијатријских ентитета.

Рад предстаља једно од нових гледишта на терапијски приступ проблему аутизма, што је и најзначајнији допринос који аутори овим радом дају.

24. Лазаревић, Д., Митић-Ранђеловић, Љ., Ђурић, З.: СХИЗОФРЕНИЈА И ПОРОДИЧНА ТЕРАПИЈА (ТЕШКОЋЕ И ОГРАНИЧЕЊА), IV Македонски психијатријски конгрес са међународним учешћем, Охрид, мај 2009. (Зборник резимеа)

Овај рад је резултирао из клиничког искуства на основу вишегодишњег рада са породицама схизофрених болесника. Вођени холистичким принципом, аутори су у свакодневном раду покушали да интегришу различите моделе терапијског процеса, као и да анализирају многе димензије терапијског процеса.

У раду су презентовани основни принципи породичне терапије, као и њених аспеката у третману схизофрених болесника. На основу свог искуства аутори констатују одређене противречности и ограничења која се јављају у примени породичне терапије у лечењу схизофреније, што је релативна новина и приказивању резултата овог облика терапије у психијатрији. Због тога се у закључцима рада аутори залажу за примену интегративног терапијског приступа, како би се остварили терапијски циљеви, као што су побољшање породичних релација, увођење чланова породица схизофрених болесника у реструктурирање породичног живота и разумевање разлика које постоје између њих и пацијената.

Приказани критички аспект овог облика терапије схизофреније даје значај овом раду и отвара даља питања о начинима комплексног третмана схизофрених болесника.

25. Ђурић, З., Димитријевић, Б., Митић-Ранђеловић, Љ., Николић, Г.: НЕКИ ФАКТОРИ ВИКТИМИЗАЦИЈЕ У ПСИХИЈАТРИЈИ, IV Македонски психијатријски конгрес са међународним учешћем, Охрид, мај 2009. (Зборник резимеа)

У уводном делу рада приказани су теоријски аспекти виктимологије, као интердисциплинарне науке, дато одређење појма жртве и њихово разврставање, а детаљно је образложен појам процеса виктимизације, као и виктимогених предиспозиције.

У следећем делу рада образложен је основни циљ рада, који се огледа у анализи и проучавању фактора који доприносе да особе које су део психијатријске активности поприме обележја жртава штетног деловања других.

У склопу тога аутори жртве у психијатрији систематизују у три групе: психијатријски болесници, особе из блиског окружења болесника и лица која припадају ширем социјалном миљу.

За сваку од наведених група наведени су најчешћи фактори и околности који узрокују или доприносе процесу виктимизације, уз детаљну елаборацију начина на који ови фактори утичу да особе из наведених група постају жртве штетног деловања других.

Рад представља допринос виктимолошкој теорији, посебно њеном радикалном правцу, као и психијатријској теорији и пракси, у смислу стварања основа за препознавање ситуација виктимолошког карактера и тиме предузимање благовремених мера да се ефекти процеса виктимизације умање или отклоне.

26. Николић, Г., Ђурић, З., Манојловић, С.: АТИПИЧНИ БОЛ У ГРУДИМА КОД ПСИХИЈАТРИЈСКИХ ПАЦИЈЕНАТА (ATYPICAL CHEST PAIN IN PSYCHIATRIC PATIENTS)-Постер сесија, IV Македонски психијатријски конгрес са међународним учешћем, Охрид, мај 2009. (Зборник резимеа)

Рад представља постер презентацију проблематике која се односи на постојање атипичног бола у грудима код лица са менталним поремећајима.

У почетном делу презентације назначено је да у скоро 50% случајева појаве бола у грудима, посебно у кардијалном пределу, не постоје знаци коронарне

болести и недовољности коронарне циркулације, већ да је овај бол често повезан са пролонгираним стресом или менталним поремећајима.

У једном делу рада приказане су обележја особа са атипичним болом у грудима, који су разврстани у групе пацијената са развијеном коронарном болешћу и пацијената са психичким поремећајима. Резултати испитивања у наведеним групама показали су разлике у јачини бола, који је био интензивнији и трајнији код срчаних болесника у односу на оне који су имали психичке поремећаје, виши ниво соматизације у групи пацијената са менталним поремећајима, а од нозолошких ентитета најчешћи су били панични и соматиформни неуротски поремећаји.

У закључку аутори наводе да мањи интензитет бола и трајање бола у грудима, виши нивои соамтизације и анксиозности претежно могу упућивати на психогенезу неспецифичног бола у грудима, што има значај у дијагностичком и терапијском приступу код пацијената са овим симптомом.

27. Ђурић, З., Лазаревић, Д., Николић, Г., Кудмија Слијепчевић, М.: СУДСКО ПСИХИЈАТРИЈСКИ ПРИСТУП ЕВАЛУАЦИЈИ ОПАСНОСТИ МЕНТАЛНО БОЛЕЛИХ ИЗВРШИЛАЦА КРИВИЧНИХ ДЕЛА (FORENSIC PSYCHIATRIC APPROACH IN EVALUATION OF DANGEROUSNESS OF MENTALLY ABNORMAL OFFENDERS)-Постер сесија, IV Македонски психијатријски конгрес са међународним учешћем, Охрид, мај 2009. (Зборник резимеа)

У овом раду презентована су одређења појма опасности, пре свега са становишта права и судске психијатрије, а посебан циљ био је приказ могућих критеријума при сагледавању постојања и степена опасности за понављање агресивних облика понашања, па и вршења кривичних дела, од стране ментално оболелих лица.

Аутори истичу да у овој области често недостаје систематизован и опште прихваћен приступ у процени постојање друштвене опасности ментално оболелих делинквената, као и одређена врста стандардизације критеријума за ову евалуацију, те се у пракси срећу мишљења вештака која се заснивају на њиховим личним критеријумима.

Међу значајним факторима ове процене аутори издвајају: врсту менталног поремећаја, његово клиничко испољавање, посебно испољене психопатолошке феномене, врсту и начин извршења кривичног дела, утицај социјалних и ситуационих фактора у настанку делинквентног понашања, а посебно се истиче ранија склоност за вршење деликата или испољавање тежих облика агресивног понашања.

Допринос овог рада представља подробен опис фактора који утичу на процену друштвене опасности код ментално оболелих извршилаца кривичних дела, као и залагање аутора за стварање јединственог методолошког приступа у овој области.

3. Учешће на научним и стручним скуповима

У својој професионалној каријери кандидат је учествовао на већем броју научних и стручних скупова у земљи и иностранству и то:

а) Научни и стручни скупови пре избора у звање ванредног професора:

1. **IX Конгрес психијатара Југославије, Београд, октобар 1992.г.**, где је саопштен рад **МЕРЕ БЕЗБЕДНОСТИ ЛЕЧЕЊА НА СЛОБОДИ**, (коауторски рад).

2. **XXXIII Конгрес антрополошког друштва Југославије, Нови Сад, јун, 1994.г.**, где је саопштен рад **АНТРОПЛОШКЕ И СОЦИО-ПСИХИЈАТРИЈСКЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ ИЗВРШИЛАЦА КРИВИЧНИХ ДЕЛА НА МЕРАМА БЕЗБЕДНОСТИ ОБАВЕЗНОГ ПСИХИЈАТРИЈСКОГ ЛЕЧЕЊА И ЧУВАЊА У ЗДРАВСТВЕНИМ УСТАНОВАМА**, (коауторски рад).

3. **Први Конгрес психијатара Македоније, Охрид, мај 1995**, где су саопштени радови:

- **ОБАВЕЗНО ЛЕЧЕЊЕ АЛКОХОЛИЧАРА НА СЛОБОДИ КАО ЗАШТИТНА И РЕХАБИЛИТАЦИОНА МЕРА**, (коауторски рад).

- **ПРИЛОГ РАЗМАТРАЊУ КОНЦЕПТА ДРУШТВЕНЕ ОПАСНОСТИ МЕНТАЛНО БОЛЕЛИХ ИЗВРШИЛАЦА КРИВИЧНИХ ДЕЛА**, (коауторски рад).

- **ЗНАЧАЈ ПАРАНОИДНИХ СУМАНУТИХ ИДЕЈА У ДЕТЕРМИНИСАЊУ КРИМИНАЛНЕ АКТИВНОСТИ СХИЗОФРЕНИХ БОЛЕСНИКА**, (коауторски рад).

4. **Југословенски конгрес о алкохолизму и наркоманији са међународним учешћем и Конференција балканских земаља о алкохолизму и наркоманији, Београд, септембар, 1995.**, где су саопштени радови:

- **АЛКОХОЛИЗАМ КОД ОСУЂЕНИКА ИЗВРШИЛАЦА УБИСТВА У КПД НИШ**, (коауторски рад).

- **АЛКОХОЛИЗАМ И МЕРЕ БЕЗБЕДНОСТИ ОБАВЕЗНОГ ЛЕЧЕЊА НА СЛОБОДИ**, (коауторски рад).

5. **X Конгрес психијатара Југославије са међународним учешћем, постер сесија, Ниш, октобар 1995.**, на коме је саопштен рад:

- **КЛИНИЧКЕ И СОЦИО-ДЕМОГРАФСКЕ ОСОБИТОСТИ КОД ПОКУШАЈА СУИЦИДА ХЕМИЈСКИМ СРЕДСТВИМА**, (коауторски рад).

6. **Међународна конференција о терапијским стандардима психијатријских болести, Варна. Октобар, 1996.**, где су саопштени следећи радови:

- **ФОРЕНЗИЧКИ И ВИКТИМОЛОШКИ АСПЕКТ КРИМИНАЛИТЕТА СХИЗОФРЕНИХ ПАЦИЈЕНАТА**, (коауторски рад).

- **ПСИХОПАТОЛОШКЕ МАНИФЕСТАЦИЈЕ НАКОН ХИСТЕРЕКТОМИЈЕ**, (коауторски рад).

- **АФЕКТИВНИ ПОРЕМЕЋАЈИ МЕЂУ ХОСПИТАЛИЗОВАНИМ ПАЦИЈЕНТИМА КОЈИ БОЛУЈУ ОД МАЛИГНИХ ТУМОРА**, (коауторски рад).

- **ДЕПРЕСИЈА КАО ФАКТОР СУИЦИДАЛНОГ РИЗИКА**, (коауторски рад).

7. **Први македонски симпозијум из судске психијатрије, Охрид, јуни, 1997.**, где су презентовани следећи радови:

- ПСИХОПАТСКЕ ЛИЧНОСТИ КАО ИЗВРШИОЦИ КРИВИЧНИХ ДЕЛА, (коауторски рад).

- ПРОБЛЕМИ ПСИХИЈАТРИЈСКОГ ВЕШТАЧЕЊА СТАЊА АЛКОХОЛИСАНОСТИ, (коауторски рад).

8. Годишња конференција Бугарске психијатријске асоцијације, Софија, септембар, 1999., где су саопштени радови:

- CLINICAL AND PSYCHOSOCIAL FACTORS OF HOMICIDAL BEHAVIOR OF SCHIZOPHRENIC PATIENTS (КЛИНИЧКИ И ПСИХОСОЦИЈАЛНИ ФАКТОРИ ХОМИЦИДАЛНОГ ПОНАШАЊА СХИЗОФРЕНИХ БОЛЕСНИКА), (коауторски рад).

- THE DRUG ABUSERS VALUE SYSTEM (ВРЕДНОСНИ СИСТЕМ ЗАВИСНИКА ОД ДРОГА), (коауторски рад).

9. XI конгрес психијатара Југославије, Врњачка Бања, јун, 2000., где су саопштени следећи радови:

- НЕКА ПСИХИЈАТРИЈСКО-ПРАВНА И ЕТИЧКА ПИТАЊА ПРИНУДНЕ ХОСПИТАЛИЗАЦИЈЕ, (коауторски рад).

- ФАКТОРИ КРИМИНОГЕНОСТИ СХИЗОФРЕНИХ БОЛЕСНИКА, (коауторски рад).

- ПСИХИЈАТРИЈСКО ВЕШТАЧЕЊЕ У ПОСТУПЦИМА ЛИШАВАЊА ПОСЛОВНЕ СПОСОБНОСТИ, (коауторски рад).

- ПСИХИЧКИ ПОРЕМЕЊАЈИ У ДЕРМАТОЛОГИЈИ, (коауторски рад).

10. Саветовање „Насиље и кривична одговорност (правно-медицински аспект агресивног понашања и његовог сузбијања“, Српско удружење за кривично право, Копаоник, март, 2001., где су саопштени следећи радови:

- ТЕОРИЈЕ АГРЕСИВНОСТИ, (коауторски рад).

- АГРЕСИВНОСТИ И ДЕЛИНКВЕНТНО ПОНАШАЊЕ КОД МЕНТАЛНИХ ПОРЕМЕЊАЈА, (коауторски рад).

11. Конгрес ратне медицине са међународним учешћем (ратне и поратне последице), Бања Лука, мај, 2001., где су презентовани следећи радови:

- РАТНИ ПСИХОТРАУМАТИЗАМ, СУДСКО-ПСИХИЈАТРИЈСКИ АСПЕКТ, (коауторски рад).

- ПСИХИЧКИ ПОРЕМЕЊАЈИ У РАТНИМ УСЛОВИМА-НАШЕ ИСКУСТВО, (коауторски рад).

12. Симпозијум Судска психијатрија-Прва конференција југоисточне Европе, Свети Стефан, октобар, 2001, где је саопштен рад:

- STATE OF ART IN THE FIELD OF FORENSIC PSYCHIATRY IN SERBIA, (СТАЊЕ СУДСКЕ ПСИХИЈАТРИЈЕ У СРБИЈИ), (коауторски рад).

13. Пета национална конференција Бугарске психијатријске асоцијације са међународним учешћем, Пловдив, април, 2004., на којој су саопштени следећи радови:

- КОНЦЕПТ ОПАСНОСТИ У СУДСКОЈ ПСИХИЈАТРИЈИ (CONCEPT OF DANGEROUSNESS IN FORENSIC PSYCHIATRY), (коауторски рад).

- РАТНИ ПСИХОТРАУМАТИЗАМ У СУДСКО-ПСИХИЈАТРИЈСКОЈ ТЕОРИЈИ И ПРАКСИ (*War psychotrauma in forensic psychiatric theory and practice*), (коауторски рад).

- ВИКТИМОЛОШКИ АСПЕКТ ЈУВЕНИЛНОГ ПАРИЦИДА (*Victimological aspekt od juvenile paricid*), (коауторски рад).

б) Научни и стручни скупови након избора у звање ванредног професора:

1. Трећи Конгрес психијатара Републике Македоније са међународним учешћем, Охрид, октобар, 2004., где су презентовани следећи радови:

- НЕКЕ ЗНАЧАЈНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ СУДСКО-ПСИХИЈАТРИЈСКЕ ПРОЦЕНЕ И ЛИЧНИ АТРИБУТИ ВЕШТАКА ПСИХИЈАТРА, (коауторски рад).

- ЗНАЧАЈ АФЕКТИВНИХ СТАЊА И РАЗДРАЖЕЊА У ФОРЕНЗИЧКОЈ ТЕОРИЈИ И ПРАКСИ, (коауторски рад).

- АНКСИОЗНОСТ ПОСЛЕ АКУТНОГ ИНФАРКТА МИОКАРДА, (коауторски рад).

- ПРЕВЕНЦИЈА ХИВ ИНФЕКЦИЈЕ КОД ЗАВИСНИКА ОД ДРОГА У НИШУ, (коауторски рад).

2. Саветовање „Функционисање правног сиситема Републике Србије“, мај, 2006., где је презентован рад СУДСКО-ПСИХИЈАТРИЈСКИ АСПЕКТ ОДРЕДБИ О УРАЧУНЉИВОСТИ И МЕРАМА БЕЗБЕДНОСТИ У НОВОМ КРИВИЧНОМ ЗАКОНИКУ СРБИЈЕ-аутор Ћирић, З.

3. XXII Конгрес асоцијације психијатара подунавских земаља, Албена, Бугарска, октобар, 2006., где су презентовани радови:

- АЛТЕРНАТИВНЕ КРИВИЧНЕ САНКЦИЈЕ У КРИВИЧНОМ ЗАКОНИКУ СРБИЈЕ (*Alternative criminal sanctions in the serbian criminal code*), (коауторски рад).

- НАСИЉЕ У ПОРОДИЦИ-ДВА МЕТОДА ПРАВНЕ ЗАШТИТЕ У СРБИЈИ (*Domestic violence-two methods of judicial protection in Serbia*), (коауторски рад).

- АНКСИОЗНОСТ КОД КОРОНАРНИХ БОЛЕСНИКА (*Anxiety in coronary patients*), (коауторски рад).

4. XIII Конгрес удружења психијатара Србије са међународним учешћем, Београд, октобар, 2008., где су саопштени и презентовани следећи радови:

- СУДСКО-ПСИХИЈАТРИЈСКИ АСПЕКТ ОДРЕДБИ О УРАЧУНЉИВОСТИ У АКТУЕЛНОМ КРИВИЧНОМ ЗАКОНОДАВСТВУ СРБИЈЕ, (коауторски рад).

- МЕРЕ БЕЗБЕДНОСТИ ОБАВЕЗНОГ ПСИХИЈАТРИЈСКОГ ЛЕЧЕЊА НА СЛОБОДИ, (коауторски рад).

- НЕУРОЛИНГВИСТИЧКА ПСИХОТЕРАПИЈА (НЛПт) У ЛЕЧЕЊУ ПСИХОГЕНИХ ГЛАВОБОЉА-САЗНАЊА, ИСКУСТВА, ИЗАЗОВИ, (коауторски рад).

5. Међународна научна конференција „Право Републике Србије и право Европске уније-стање и перспективе“, Правни факултет у Нишу, Ниш, мај, 2009., где је саоштен рад:

- МЕРЕ БЕЗБЕДНОСТИ МЕДИЦИНСКОГ КАРАКТЕРА У АКТУЕЛНОМ КРИВИЧНОМ ЗАКОНОДАВСТВУ СРБИЈЕ-СУДСКО-ПСИХИЈАТРИЈСКИ АСПЕКТ, аутор Ћирић, З.

6. IV Македонски психијатријски конгрес са међународним учешћем, Охрид, мај 2009, где су саопштени и презентовани радови:

- СЕНЗОРНО ИНТЕГРАТИВНА ТЕРАПИЈА-НОВИ ПРИСТУП ПРОБЛЕМУ АУТИЗМА, (коауторски рад).

- СХИЗОФРЕНИЈА И ПОРОДИЧНА ТЕРАПИЈА (ТЕШКОЋЕ И ОГРАНИЧЕЊА), (коауторски рад).

- НЕКИ ФАКТОРИ ВИКТИМИЗАЦИЈЕ У ПСИХИЈАТРИЈИ, (коауторски рад).

- АТИПИЧНИ БОЛ У ГРУДИМА КОД ПСИХИЈАТРИЈСКИХ ПАЦИЈЕНАТА (ATYPICAL CHEST PAIN IN PSYCHIATRIC PATIENTS), (коауторски рад).

- СУДСКО ПСИХИЈАТРИЈСКИ ПРИСТУП ЕВАЛУАЦИЈИ ОПАСНОСТИ МЕНТАЛНО ОБОЛЕЛИХ ИЗВРШИЛАЦА КРИВИЧНИХ ДЕЛА (FORENSIC PSYCHIATRIC APPROACH IN EVALUATION OF DANGEROUSNESS OF MENTALLY ABNORMAL OFFENDERS), (коауторски рад).

7. Светски конгрес психијатара, Праг, септембар 2008.

4. Учешће у научноистраживачким пројектима

У својству сарадника на пројектима, кандидат је у својој досадашњој професионалној карији учествовао у следећим научно-истраживачким пројектима:

- "ПЕНОЛОШКИ ПОВРАТ"-Катедра за кривичноправне науке Правног факултета у Нишу, Институт за криминолошка и социолошка истраживања, Београд;

- „СТВАРАЊЕ УСЛОВА ЗА РАЗВОЈ МОДЕРНОГ ПРАВНОГ И ДРУШТВЕНО-ЕКОНОМСКОГ СИСТЕМА СРБИЈЕ КАО ДЕМОКРАТСКЕ ДРЖАВЕ“, Правни факултет Ниш;

- „ТЕШКИ ОБЛИЦИ КРИМИНАЛИТЕТА У СРБИЈИ У УСЛОВИМА ТРАНЗИЦИЈЕ (1.1.2002.-31.12.2004.), Катедра за кривичноправне науке Правног факултета у Нишу, Институт за криминолошка и социолошка истраживања Београд-Пројект одобрен одлуком Министарства за науку и технологију Владе републике Србије.

- „ИЗГРАДЊА СРБИЈЕ КАО МОДЕРНЕ ПРАВНЕ ДРЖАВЕ“, Центар за правна и друштвена истраживања, Правни факултет Ниш, пројекат у току од 2006.г.

5. Мишљење о научном и истраживачком раду

Др Зоран Тирић је написао и објавио значајан број радова-уџбеника, монографија, научних и стручних расправа.

У тематском смислу у највећој мери ови радови припадају области Судске психијатрије, али је аутор и радова из области психосоматске медицине, афективних поремећаја, шизофреније и параноидних поремећаја, психоонкологије, као и радова који су тематски усмерени према разним облицима терапије и рехабилитације у психијатрији. Осим значајног броја научних радова, доста радова припада категорији стручних радова.

Значајан број научних радова објављен је у референтним часописима, при чему су три рада објављена у водећим међународним часописима из области психијатрије (часописи на SCI и Med-line листи часописа), док су остали објављени у водећим домаћим и страним часописима националног значаја или часописима националног значаја, као и другим часописима са рецензијама.

У објављеним радовима, од којих је највећи део приказан, кандидат је показао способност да изабере актуелну тему или тему која је мање обрађивана у научној литератури, да примени адекватан методолошки приступ и валидне инструменте за истраживање изабране тематике, као и да саопшти добијене резултате. У неким од радова кандидат показује завидну способност да критички анализира одређене проблеме, полемише са постојећим ставовима и да, уз ваљану аргументацију, да предлоге решења у истраживаним областима. Своје ставове, посебно у радовима из области судске психијатрије, кандидат темељи на достигнућима савремене кривичноправне и грађанскоправне теорије, а посебно на актуелним принципима и ставовима савремене психијатрије и судске психијатрије. Одређени број радова аутор заснива и на личним искуствима и сазнањима из правосудне и судско-психијатријске праксе, што може бити основа за даља истраживања обрађиваних тема у тим областима, као и евентуална основа за нова законска одређена.

По научном доприносу од објављених радова треба издвојити и уџбенике „Основи судске психијатрије“ и „Основи судске психијатрије и судске психологије“. У првом је аутор међу првим на овим просторима приказао судско-психијатријске ставове и постулате у складу са важећом Међународном класификацијом болести (МКБ, 10. ревизија), што омогућава и ствара основу за јединствени судско-психијатријски приступ различитим облицима менталних поремећаја, што је у мањој мери било присутно у досадашњој судско-психијатријској литератури. У уџбенику „Основи судске психијатрије и судске психологије“ се први пут у стручној и научној литератури на овим просторима у једној публикацији јединствено разматрају питања из домена ове две научне области и тиме су створени предуслови за свеобухвата сагледавање проблематике из ових примењених научних дисциплина.

Имајући у виду целокупни научноистраживачки опус кандидата и изречене оцене о његовом научном и стручном раду, Комисија је закључила да др Зоран Тирић има и **већи број научних и стручних радова који утичу на развој научне мисли**, посебно у области судске психијатрије.

III – АНГАЖОВАЊЕ КАНДИДАТА У РАЗВОЈУ НАСТАВЕ И ДРУГИХ ДЕЛАТНОСТИ ФАКУЛТЕТА

1. Преглед ангажовања у развоју наставе

Као наставник на предмету Правна медицина на Правном факултету у Нишу, кандидат је сачинио наставне програме на основним и дипломским студијама права за предмете Правна медицина и Судска психологија, као и студијске програме за извођење наставе на последипломским магистарским и докторским студијама-предмети Судска психијатрија и Основи форензичке психологије. За наведене предмете припремио је и одговарајуће библиографске основе и детаљан план наставе по часовима.

Као предавач учествовао је и у раду Правне клинике за грађанско право, где је студентима презентовао материју „Судско-психијатријска вештачења у грађанскоправној области“.

Допринос у развоју наставе кандидат је дао и у оквиру рада Комисије за рад са студентима, коју је формирала Комисија за оцену квалитета наставе.

На основним студијама на Правном факултету у Нишу био је ментор и при изради великог броја семинарских радова и радова са стручних пракси за предмете Правна медицина и Судска психологија у периоду од 2000.-2009.г.

На магистарским студијама на Правном факултету у Нишу био је ментор при изради семинарских радова и руководиоца одбране радова из предмета Судска психијатрија.

До сада је био у више наврата члан комисија за полагање усмених магистарских испита студената последипломских магистарских студија. Био је члан две комисије за јавну одбрану магистарских теза и једне комисије за јавну одбрану докторске дисертације на Правном факултету у Нишу.

2. Преглед ангажовања у развоју других делатности факултета

Од заснивања радног односа на Правном факултету у Нишу кандидат је учествовао у раду његових стручних органа и у активностима које је Факултет предузимао. У периоду од 2000.-2002.г. године обављао је функцију заменика шефа Катедре за кривично-правне науке.

Такође, кандидат је учествовао у припремама, организацији и одржавању више научних и стручних скупова, саветовања које је катедра, односно факултет организовао.

3. Мишљење о ангажовању кандидата у развоју наставе и других активности факултета

Др Зоран Ћирић има дугогодишње наставно искуство, које је стицао у свим звањима у професионалној каријери наставника и сарадника факултета. Одличан је познавалац области судске психијатрије и судске медицине, а као лекар је учинио напор да се упозна и са оним правним институтима и прописима који су од значаја за детаљније сазнавање оних правних области које су граничне области између медицине и психијатрије, са једне, и права, са друге стране.

У раду са студентима примењује интерактивне облике наставе и савремена педагошка средства, успешно мотивише студенте да похађају наставу из предмета које предаје и корисним саветима из области теорије и праксе у овим областима олакшава студентима да савладају наставно градиво, припреме семинарске радове и друге обавезе. Тематику коју излаже на предавањима и вежбама илуструје бројним примерима из своје богате клиничке и правосудне праксе, чиме доприноси лакшем савладавању материје која је предмет наставе коју обавља.

Полазећи од резултата приказаних у прегледу и описног вредновања конкретних резултата датог у овом мишљењу, Комисија је закључила да је кандидат др Зоран Ћирић постигао *задовољавајући степен* учешћа у настави и квалитета извођења наставе.

IV – ПЕДАГОШКИ РАД

1. Преглед педагошког рада

У периоду када је био изабран за асиситента приправника и асистента кандидат је обављао вежбе, консултације, колоквијуме и теренску стручну наставу у оквиру наставе за предмет Правна медицина. Након избора у наставничко звање, крајем 1999.г. обављао је све облике наставе на наведеном предмету, а усвајањем наставног плана из 2003.г. од школске 2004/05 године обавља све облике наставе за студенте кривично-правне и грађанско-правне изборне групе из предмета Правна медицина.

Од 2005.г. кандидат обавља и наставу из изборног предмета Судска психологија, на четвртој години основних студија и у досадашњем периоду број пријављених студената је био такав да је одржавана редовна настава кроз предавања и вежбе, а кандидат је и из овог предмета редовно обавља консултације, колоквијуме и руководи изразом семинарских радова и из овог предмета. Кандидат је био и предавач у оквиру Клинике за грађанско право у две школске године.

До сада је кандидат био члан комисија за оцену и јавну одбрану седам магистарских теза и пет докторских дисертација на Правном факултету у Нишу и Медицинском факултету у Нишу, при чему је од избора у звање ванредног професора у 5 наврата био члан комисија за јавну одбрану магистарских теза, а у 4 наврата члан комисија за јавну одбрану докторских дисертација.

2. Мишљење о педагошком раду

У својој досадашњој професионалној каријери, почев од избора у звање асиситента приправника, па до данас, др Зоран Ћирић је стекао богато и дугогодишње педагошко искуство.

Наставу обавља савесно, квалитетно и у свом досадашњем педагошком раду показао је способност да своје знање пренесе на студенте и створи им основу да успешно савладају градиво из наставних предмета које предаје. У свом педагошком раду примењује методе интерактивне наставе, наставу прилагођава новом облику наставе у склопу Болоњског процеса и примењује савремене методе и техничка средства у преношењу знања на студенте.

Осим основних студија, савесно, марљиво и коректно учествује и у свим облицима наставе на последипломским студијама.

За свој педагошки рад кандидат је добио позитивне оцене студената приликом анкетања студената треће године које је организовао Правни факултет у последње две школске године.

V - ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ НАУЧНО НАСТАВНОГ ПОДМЛАТКА И ДОПРИНОС УНИВЕРЗИТЕТСКОЈ И ШИРОЈ ДРУШТВЕНОЈ ЗАЈЕДНИЦИ

Од избора у звање наставника др Зоран Тирић учествовао је у реализацији више програма перманентног образовања. У склопу тога, био је предавач у оквиру континуиране медицинске едукације у организацији Медицинског факултета у Нишу на тему „Адолесцентна психијатрија“ 2006.г. и предавач у склопу континуиране едукације у организацији Клинике за ментално здравље у оквиру пројекта „Зависности од психоактивних супстанци“, где је одржао предавања на теме „Судско-психијатријски аспект периода малолетништва“ и „Форензичко психијатриске импликације зависности од наркотичних средстава“.

Од школске 2006/2007 редовно је ангажован као предавач по позиву у оквиру уже специјализације из судске психијатрије на Медицинском факултету у Крагујевцу, где активно учествује у едукацији психијатара у овом највишем облику стручног усавршавања.

У склопу активности на факултету и универзитету учествовао је и у процесу едукације студената Правног факултета у Нишу и студената нишког универзитета мимо редовне наставе делатности.

До сада је **рецензирао** више уџбеника за високошколске установе:

- за Филозофски факултет у Нишу: 1) Голубовић, Г, Лакић, А, Илић, Б: Основи судске психологије и психопатологије, Здравствени центар Бор, 2002, 2) Голубовић, Г.: Основи опште психопатологије, Униграф, Ниш, 2008.

- за Медицински факултет у Нишу: 1) Схизофренија-савремени теоријски концепти и практична искуства, Медицински факултет у Нишу, 2005.

Од избора у наставничка звања био је члан више комисија за избор наставника и сарадника на Медицинском факултету у Нишу.

У склопу чланства у Комисији за стицање звања примаријуса, кандидат је у више наврата био писац реферата за оцену о испуњености услова за стицање звања примаријуса, а у оквиру активности у организацији Министарства здравља Републике Србије и Српског лекарског друштва.

У току универзитетске каријере кандидат је активно учествовао у раду разних стручних тела на факултету и универзитету и ван њих. У оквиру Универзитета у Нишу био је члан Савета Универзитета у Нишу у периоду од 2004.-2006.г., а од 2007.г. је члан Комитета за професионалну етику Универзитета.

У активностима мимо Универзитета и Факултета кандидат је био: члан Управног одбора Клиничког центра у Нишу у периоду од 2001.-2004.г., члан Етичког комитета Клиничког центра у Нишу од 2005-2007.г., а актуелно је председник Управног одбора Завода за судску медицину у Нишу. Такође, кандидат је председник актива психијатара Подружнице СЛД у Нишу и члан Председништва

психијатријске секције СЈД. Редовни је члан Судско-психијатријског одбора Медицинског факултета у Нишу, а у складу са одлуком Савета Факултета.

МИШЉЕЊЕ О ИСПУЊЕНОСТИ УСЛОВА ЗА ИЗБОР

Комисија одређена за припрему извештаја за избор наставника у звање ванредни или редовни професор за ужу кривично-правну област, наставни предмет Правна медицина, проучила је пријаву и приложени материјал и извршила свестрану анализу наставно-педагошког, научноистраживачког и стручног рада кандидата др Зорана Ћирића и његовог доприноса раду академске и шире друштвене заједнице, па на основу тога констатује да кандидат има:

- докторат наука из области психијатрије, за коју област и предмет се бира,
- позитивну оцену наставно-педагошког рада која је изражена у збирној оцени као допринос наставном раду на потребном нивоу,

- учешће у 12 комисија за јавну одбрану 7 магистарских теза и 5 докторских дисертација на Правном факултету у Нишу и Медицинском факултету у Ниш, од којих је од задњег избора био члан комисија за јавну одбрану 5 магистарских теза и 3 докторске дисертације.

- остварене задовољавајуће резултате у развоју научноистраживачког подмлатка.

- 3 објављена уџбеника (један од последњег избора) и две монографије објављене након избора у звање ванредног професора. Наведене публикације припадају доминатно ужој научној области за коју се бира.

- 3 рада у часописима највишег међународног значаја (2 рада у часописима на SCI листи часописа и 1 рад у часопису на Med-line листи часописа), 5 радова у категорији часописа R 61, један рад у часопису категорије R 62 и један рад у часопису категорије M 52, при чему су сви ови радови публиковани од последњег избора.

Кандидат је био и аутор 4 рада који су објављени у водећем националом часопису из области психијатрије (Енграми, 1996), као и једног рада у националном часопису из области Права (Правни живот, 2002).

- преко двадесет радова саопштених на међународним или домаћим научним скуповима ранга Р 53, Р 54, Р 64 или Р 65, од који је више од десет саопштено у периоду од последњег избора и више усмених излагања на међународним скуповима,

- потребан индекс цитираности радова, изузимајући аутоцитате,
- учешће у четири домаћа научноистраживачка пројекта и
- остварене активности у више од четири елемента у делу доприноса академској и широј друштвеној заједници.


Имајући у виду изложено, Комисија је закључила да кандидат др Зоран Ћирић *испуњава све услове за избор у звање редовног професора* за ужу кривичноправну научну област-наставни предмет Правна медицина, предвиђене чл. 64 ст.9. Закона о високом образовању, чл. 118. ст.9. Статута Универзитета у Нишу, чл. 90. ст.6. Статута Правног факултета у Нишу и чл. 30. Правилника о условима, начину и поступку избора у звања наставника Правног факултета у Нишу.

VI – ПРЕДЛОГ


Полазећи од изнетог мишљења о научном и стручном раду пријављеног кандидата, његовом доприносу развоју наставе и педагошком раду и мишљења о испуњености услова за избор у наставничко звање, Комисија има част и задовољство да предложи Већу у одогуарајућем саставу Правног факултета у Нишу да усвоји поднети извештај и утврди предлог да се др ЗОРАН ЋИРИЋ **изабере у звање редовног професора** за ужу кривично-правну научну област-наставни предмет Правна медицина.

У Нишу, 20.07.2009.г.

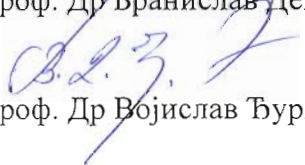
КОМИСИЈА:



Проф. Др Ратко Коваћевић



Проф. Др Бранислав Деновић



Проф. Др Војислав Ђурђић